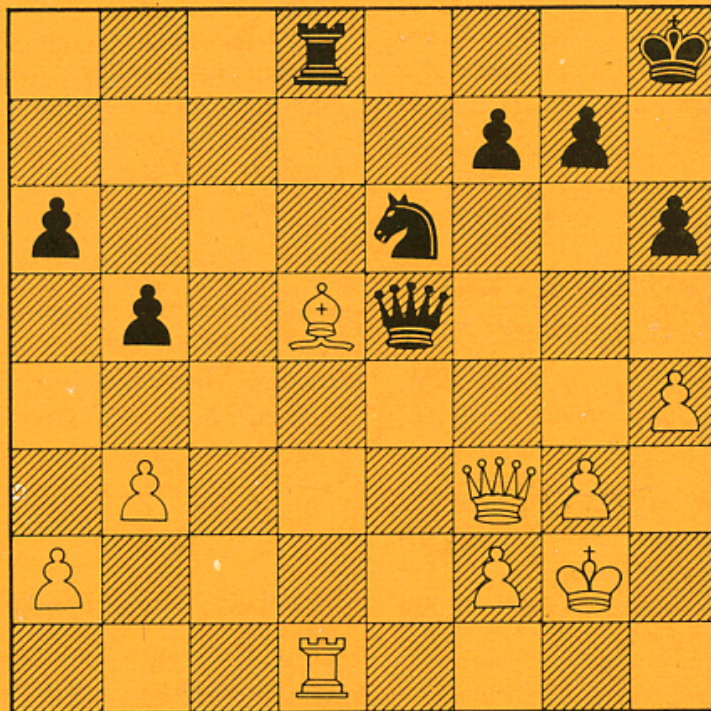


Kr. 4,00 inkl. moms.

SKAK BLADET

udgivet af Dansk Skak Union



HVID TRÆKKER OG VINDER



MAJ 1974 . 70. ÅRGANG . NR.

5

Dansk Skak Union	114
Indbydelse til Dansk Skak Unions 8. danmarksmesterskab for juniorer	115
Dansk Skak Unions styrkeliste for juniorspillere	115
<i>Bent Larsen</i> : Partier fra kandidatturneringen	116
<i>Svend Hamann</i> : Radiolandskampen Danmark-Sovjetunionen	120
Divisionsturneringen 1973-74	123
Op- eller nedrykning?	125
<i>Knud Hannemann</i> : Den ældste omtale af skakspillet i dansk litteratur	125
<i>Bent Larsen</i> : Tilføjelser	127
<i>Bent Kølvig</i> : Apropos julekonkurrencen ...	128
Skakbrættet rundt	129
<i>Bent Larsen</i> : Løberslutspil fra mesterpraksis	131
Partier	134
Problemskak	135
Korrespondanceskak	137
Hvorledes man bliver verdensmester i korrespondanceskak	140
Turneringer	141
Danmark rundt	142
Verden rundt	143

PARTIER

Bronstein 121 - Byrne, R. 133 - DeFotis 127 -
Hamann, S. 121 - Karpov 118 - Kortjnoj 116,
117, 118 - Kroll, O. 134 - Mecking 116, 117, 118 -
Polugajevskij 118 - Spasskij 133 - Søby, F. 134 -
Weinstein 127.

OMSLAGSDIAGRAMMET

se side 130

Stof til nr. 7 skal være redaktøren i hænde senest d. 4. juni og til nr. 8 senest d. 22. juni.

Ændringer til klubfortegnelsen

1. hovedkreds:

Ny formand for Øbro: Gerda Andreassen, Heseløgade 32, st., 2100 København Ø. Tlf. (01) 20 58 54.

2. hovedkreds:

Ny formand for Gedser: Klaus S. Hansen, Prinsesse Alexandrines Gade 11, 4874 Gedser. Formand for Nykøbing F. A.S.: Helmer Jensen, Møllersvej 14, 4800 Nykøbing F. Tlf. (03) 85 04 38.

5. hovedkreds:

Konst. formand for Børkop: Arnfred Jessen, Drosselvej 9, 7080 Børkop.

6. hovedkreds:

Telefonnummeret, som er anført efter Åbyhøj i klubfortegnelsen, tilhører klubbens kasserer. Formand Hans Albertsen har ikke tilf.

7. hovedkreds:

Ny hovedkredsformand: Gunnar Østergård, Hadsundvej 13, Astrup, 9510 Arden. Tlf. (08) 56 52 76.

-rf.

KSUs delegeretmøde 1974

Københavns Skak Unions ordinære delegeretmøde afholdes i Ungdomsgården, Brøndbyøstervej 93, Brøndby onsdag den 29. maj kl. 19.30. Dagsorden i henhold til § 3 jfr. KSUs grundbog.

På bestyrelsens vegne

Ejlert Andersen

Det danske hold til Clare-Benetic

Clare Benedict-turneringen spilles i år 4.-12. maj på Menorca - den næststørste ø i øgruppen Balearerne, hvor Mallorca er hovedøen. Danmark deltager og Dansk Skak Union har udtaget følgende hold: 1. Bent Larsen, 2. Svend Hamann, 3. Jørn Sloth, 4. Karl Pedersen og 5. Gert Iskov.

Redaktøren er flyttet

Fra 1. maj er redaktørens adresse: *Hans Rasmussen, Kastanjens kvarter 19, 2990 Nivå.* - Tlf. (06) 26 25 07 giver besked om nyt nummer.

SKAKBLADET

Medlemsblad for Dansk Skak Union . Maj 1974 . Nr. 5 . 70. årgang

Redaktion: Hans Rasmussen

Medarbejdere: Bent Larsen, Svend Hamann, Ole Jakobsen, Eigil Pedersen, Jørn Sloth o.a.

Problemskak: Jan Mortensen og J. P. Toft.

Indbydelse til

Dansk Skak Unions 8. åbne danmarksmesterskab for juniorer

Fåborg Skakklub har hermed fornøjelsen at indbyde til ovennævnte turnering, som afholdes i Fåborgshallen i tiden 3/8-9/8 1974.

Der spilles i mester-, 1., 2. og 3. klasse. I 3. klasse har ikke-medlemmer af unionen adgang. Som juniorer betragtes spillere, der ikke er fyldt 20 år den 3/8 1974.

Til deltagelse i mesterklassen er inviteret en juniorspiller fra hvert af følgende lande: Belgien, England, Finland, Frankrig, Færøerne, Holland, Irland, Island, Norge, Skotland, Schweiz, Sverige, Tjekkoslaviet, Vesttyskland, Østrig og Østtyskland.

Mesterklassen spiller 9 runder med 1. runde lørdag d. 3/8 kl. 12-17. Der spilles to runder søndag d. 4/8 og tirsdag d. 6/8. Øvrige klasser spiller 7 runder med 1. runde søndag d. 4/8 kl. 10-14. Afslutning og præmieoverrækkelse finder sted fredag d. 9/8 kl. 17.

Indskud: Mesterklassen 35 kr., 1. klasse: 30 kr., 2. klasse: 25 kr. og 3. klasse: 20 kr.

Foruden de ordinære pengepræmier udsættes et antal ærespræmier.

Tilmelding: Klubvis gennem formanden med gyldigt spillerkort til Gerhard Pedersen, Svendborgvej 48, 5600 Fåborg. Tlf. (09) 61 09 51. Indskud betales samtidig til postgiro nr. 1 07 29, Kurt Ploug, Lindholmvej 20, 5681 Bellinge.

SKAKBLADET i mindre format

Desværre kan papiret, som SKAKBLADET trykkes på, ikke længere leveres i den størrelse, der hidtil har været anvendt. Vi må derfor af-
finde os med at bladet fra og med dette nummer er blevet en smule mindre.

-hr.

Indskud og spillerkort skal være ovennævnte i hænde senest 15. juli 1974.

For deltagere med gyldigt medlemskort til Dansk Vandrelaug og vandrekort vil der kunne arrangeres overnatning for 10 kr. pr. nat. Det oplyses ved tilmelding, om man ønsker overnatning på denne måde. Der vil ved spillestedet være mulighed for at købe måltider til rimelige priser.

For Fåborg Skakklub For Dansk Skak Union
Gerhard Pedersen Ole Balslev

Dansk Skak Unions styrkeliste for juniorspillere

Nedenstående styrkeliste er opstillet pr. 1/4 1974 og baseret på ratingtallene fra 1/2 1974. Eventuelle fejl eller udeladelser bedes meddelt undertegnede snarest.

1. John Rødgård	2186	04.03.55
2. Dick Sørensen	2108	05.02.55
3. Carsten Høi	2089	16.01.57
4. Torben Knøchel	2065	07.09.54
5. Hans V. Nielsen	2056	31.12.54
6. Leif Kristensen	2050	13.04.57
7. Claus Olsen	2048	09.07.54
8. Svend Hartling	2038	01.09.54
9. Poul Fries Nielsen	2038	10.03.55
10. Ole Alkjærsg	2037	22.04.54
11. Niels J. Fries Nielsen	2027	03.03.58
12. Bjarke Kristensen	2016	09.04.56
13. Claes Løfgren	2006	19.06.54
14. Peter M. Mortensen	1995	15.12.58
15. Eric Bentzen	1992	19.06.55
16. Steen Kristensen	1976	31.12.55
17. Brian Isaksen	1974	21.04.54

Ole Balslev

Partier fra kandidatturneringen

Af BENT LARSEN

Kortjnoj-Mecking 3-1, 13 partier

Kortjnoj vandt partierne 5, 7 og 13. Mecking vandt nr. 12, kun hvide gevinster ligesom Petrosjan-Portisch. Det foregik i Augusta, USA, med jugoslaven Kasic som dommer.

At Sort ingen partier vandt var tilsyneladende noget af en tilfældighed. Mecking havde med de sorte brikker gevinstchancer i 1. og 7. parti, og fik den noget bedre stilling ud af åbningen i 5. parti. Blev han nervøs, når han stod godt? I 5. parti benyttede han den gode stilling til afbytning af tårne og dronninger, men derved fik Kortjnoj et slutspil med visse gevinstchancer (løberparret). Brasilianerens næste nederlag var endnu sværere at forstå.

5529

Katalansk

Hvid: Kortjnoj Sort: Mecking

7. matchparti

1. Sf3, d5 2. g3, c5 3. Lg2, Sc6 4. d4, e6 5. 0-0, cxd4 6. Sxd4, Lc5 7. Sb3, Lb6 8. c4, Sf6 9. cxd5, Sxd5 10. Sa3, 0-0 11. Sc4, Lc7 12. Se3! De7! For 25 år siden, da Katalansk var en ny åbning, undervurderede Sort ofte den hvide løbers tryk mod dronningfløjen. Her ville 12. —, Sxe3? 13. Lxe3 give Hvid stor fordel. Mecking finder det bedste træk, 13. Lxd5 besvares med Td8, og 13. Sxd5, exd5 14. Lxd5? Td8 duer heller ikke for Hvid. 13. Sxd5, exd5 14. Le3! Td8 15. Dd2? Her begynder Kortjnoj at svømme, meget bedre var Sd4 eller Tc1, hvorefter den isolerede d-bonde var klart markeret som en svaghed. Hvid ville i så fald have en lille, men tydelig positionsfordel. 15. —, Lg4 16. Tfe1, a5! Ret ubehageligt for Hvid, der truer jo a4 fulgt af La5, og 17. a4 giver Sort feltet b4 (17. —, Ld6!) Bedst var nu 17. Lc5! Df6 18. Sd4, men Kortjnoj svømmer videre. 17. Lg5? f6 18. Lf4, Lb6 19. Dd1. Et sørgeligt træk, men det bedste. Hvid har mistet kontrollen over det vigtige felt d4, og den sorte d-bonde er derfor ikke at betragte som en svaghed. 19. —, a4 20. Sc1, Kh8 21. Sd3, Se5 22. a3, Sc6. Ser mærkeligt ud, måske havde Mecking overset muligheden 22. —, La5 23. Ld2, Sxd3 24. exd3! Måske burde Sort have spillet 21. —, a3, men han står stadig i over-



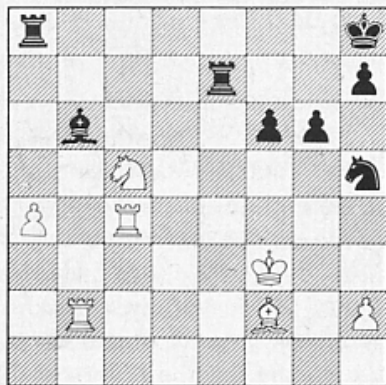
Viktor Kortjnoj

kanten. 23. Kf1, De6 24. Tc1, Df5 25. f3, Lh3. Den hvide stilling er ikke misundelsesværdig, men Kortjnoj opdager en lille chance for modspil. 26. b4!? Om trækket reelt er stærkere end et rent forsvarstræk som Sf2, er svært at sige, men i praksis er et modangreb nok ubehageligere for Sort. 26. —, axb3 e.p. 27. Dxb3, La5 28. Ted1, Lxg2† 29. Kxg2, De6? Her var 29. —, Te8 langt stærkere, for 30. Dxb7? Txe2† 31. Kf1, Dh3† 32. Kxe2, Te8† kan Hvid ikke tåle. Efter partitrækket får Hvid gode remis-chancer. 30. e4! Sd4 31. Dxb7, dxe4 32. Dxe4, Dxe4 33. fxe4, Se2 34. Tc4, Sc3 35. Td2, Sxe4. 35. —, g5? duer ikke p.gr.a. 36. Sb4. 36. Tdc2, Sxg3. Slutspillet efter 36. —, Txd3 37. Txe4, Txa3 skulle ikke være svært for Hvid at holde. 37. Sc5, Sh5 38. Le3, Te8 39. Kf3, Lb6. Både g5 og f5 var stærkere, Mecking forsømmer at få bragt sin randspringer i spil. 40. a4, g6 41. Lf2, Te7 42. Tb2.

Se diagram næste spalte

42. —, Ld8? Et dårligt hemmeligt træk. Med 42. —, Lxc5 43. Lxc5, Tc7 var der endnu små gevinstchancer. Men det er selvfølgelig fjollet at tabe et hængparti med en bonde i overvægt.

Stilling efter 42. Tb2



Kan man give sekundanten (Ulf Andersson!) noget af skylden? I hvert fald må Mecking for sent være blevet klar over, hvor stærk a-bonden er. - Det forlyder, at Kortjnoj straks efter genop-tagelsen tilbød remis, men fem-seks træk senere afslog brasilianerens fredsforslag.

43. Tb7! Kg8 44. Sd7! f5 45. Tb8! Txb8 46. Sxb8, Lc7? Bedre Kf7. 47. Sc6, Te8 48. a5, Lxh2? 48. —, Lxa5 bør holde remis ved godt spil. Jeg ser heller ingen klar gevinst for Hvid efter 48. —, Sf6 49. a6, Se4. 49. a6, Kf7 50. a7, Ta8 51. Td4, g5 52. Td8, Txa7 53. Lxa7, g4† 54. Kg2, Lf4 55. Td7†, Kg6 56. Ld4, h6 57. Td5, Lg5 58. Se5†, Kh7 59. Td7†, Kg8 60. Sf7, Sf4† 61. Kh2, Se2 62. Sxg5, hxg5 63. Le5, op-givet.

Mecking har i de sidste år flere gange gjort sig bemærket ved usportslig optræden og storpralende udtalelser, men han synes at have forbedret sig. Efter at være kommet bagud 2-0 skal han have udtalt, at nu var matchen tabt, og han var allerede gået i gang med at forberede sig til næste kandidatturnering! Inden matchen var hans udtalelser til en jugoslavisk avis også usædvanligt beskedne: Verdens stærkeste spillere er Spasskij, Petrosjan, Fischer, Kortjnoj og Larsen. I øjeblikket spiller Fischer bedst, og efter ham Karpov. Jeg tror, at jeg er ved at nå op til denne gruppe. Størst pris sætter jeg på Capablanca og Botvinniks partier.

Inden tæppefald scorede Mecking et pænt trøstmål.

5530

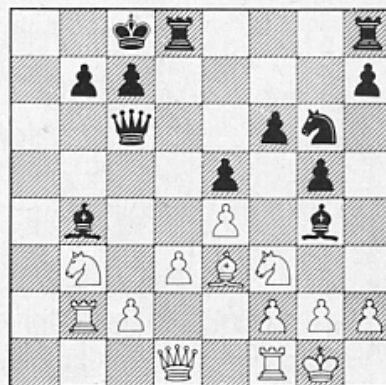
Spansk

Hvid: Mecking Sort: Kortjnoj

12. matchparti

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. Lxc6, dxc6 5. 0-0, Dd6!? Det hæslige træk 5. —, f6, teoriens hovedvariant, kan der være god grund til at undgå. 6. d3, f6. Øv, der kommer det hæslige træk

alligevel, det er nok svært at komme udenom. 7. Le3, Lg4. P.gr.a. matchstillingen kunne Sort være tilfreds med remis, og 7. —, c5 8. Sd2, Le6 kom derfor stærkt i betragtning. Efter 9. Sc4, Lxc4 får Hvid en teoretisk fordel, den gode løber, men stillingen er så stiv, at det ikke betyder noget. 8. Sbd2, 0-0-0?! 9. Tb1! Se7 10. b4, g5 11. a4, Sg6 12. b5. Hvids kongestilling er foreløbig solid, medens den sorte er vanskelig at forsvare. Jeg anser allerede den sorte stilling for tabt! 12. —, axb5 13. axb5, axb5 14. Txb5, Dc6. I »64« giver Boleslavskij en længere kommentar, hvor han anbefaler 14. —, Da6, men synes at glemme, at 15. Db1, Ld6 16. Db2, Da3 koster bonden på b7. 15. Tb2, Lc5 16. Sb3! Lb4. 16. —, Lxe3 17. fxe3 er uspilleligt for Sort, men nu kommer i let ændret form den taktiske vending, som Hvid havde parat mod 15. —, Sh4 (16. Sxe5!)



17. Sfd4! exd4(?) Bedst var 17. —, Lxd1 18. Sxc6, bxc6 19. Txd1, men den elendige sorte bondestilling må føre til tab. 17. —, Dd7? taber straks p.gr.a. 18. Da1, c6 19. Sc5! 18. Dxc4†, Dd7 19. Dxd7†, Txd7 20. Sxd4! 20. Lxd4? Txd4 21. Sxd4, Lc3. 20. —, Lc3 21. Ta2, Txd4 22. Ta3! Pointen. Hvid får nu et klart vundet slutspil. 22. —, Tb4 23. Txc3, Te8 24. f3, Kd7

Skakdiagrammer

og brikker - som i Skakbladet 91 x 91 mm. Pr. sæt kr. 0,60.

Mindstesalg: 10 stk.

Prisen er inkl. moms. Giro 2 08 01

Skakbladets Ekspedition

Akademihaven, 4180 Sorø

25. Ta1, Tb5 26. Kf2, Kd6 27. Taa3, h5 28. Ta4, c6 29. Tca3, g4? Bedre i hvert fald h4.
30. Ta5, Tee5 31. Txb5, Txb5 32. fxc4, hxc4
33. Kg3, Tb1 34. Ld4, Tc1 35. Tc3, b5 36. Lxf6, b4
37. Tb3, Tfl 38. Lg5, c5 39. c3, bxc3
40. Txc3, Td1 41. Le3, c4. Sort opgav hængepartiet.

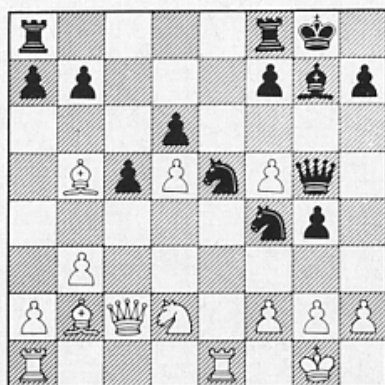
5531

Ben-Oni

Hvid: *Kortjnoj* Sort: *Mecking*

13. matchparti

1. d4, Sf6 2. Sf3, c5 3. d5, e6 4. c4, exd5 5. cxd5, d6 6. Sc3, g6 7. e4, Lg7 8. Le2, 0-0 9. 0-0, Te8 10. Sd2, Sbd7 11. Dc2, Se5 12. b3. Vi er allerede ude af bogen, hvormed naturligvis menes Zeuthens bog. 12. —, g5 13. Lb2, g4 14. Tfe1, Sh5 15. Sd1, Sf4 16. Lb5, Tf8 17. Se3, Dg5 18. Sf5? 18. Lf1! 18. —, Lxf5 19. exf5.



19. —, Sed3?? Dette parti præges af grove fejl. Her kunne Sort få stor fordel med 19. —, Sf3†
20. Sxf3, gxf3 21. g3, Lxb2 22. Dxb2, Dxf5. 20.
Lxd3, Lxb2 21. Tad1, Ld4 22. Se4! Dxf5 23.
Sg3, Dg5 24. Lxh7†, Kh8 25. Df5! Dh6. Velen
overseelse, men også efter 25. —, Dxf5 26.
Lxf5, Sxd5 27. Lxg4 var stillingen vanskelig for
Sort. 26. Dxg4! Sxg2? 26. —, Kxh7 27. Sf5 er
håbløst, men det er partifortsættelsen også. Den
bedste chance var vel 26. —, Sxd5 og efter 27. Lc2
ikke 27. —, Sc3? 28. Txd4, cxd4 29. Dxd4†,
Dg7 30. Dh4†, Kg8 31. Sh5, Tfe8 32. Tf1, men
27. —, Sf6. 27. Kxg2, Dxh7 28. Te7, Tg8. Eller
28. —, Tab8 29. Tdel fulgt af Df3 og Tle4 med
gevinststilling. 29. Df4, Le5 30. Df3, Tg7 31.
Txb7, Dc2 32. Te1, Kg8 33. Te4, Tf8 34.
Tg4, Dxa2 35. Sf5, Txg4 36. Dxg4†, Kh7 37.
Dh5†, Kg8 38. Sh6†, Kg7 39. Sxf7, Tg8 40.
Sxe5, Kf6† 41. Sg4†, Txg4 42. Dxg4, opgi-
vet.

*Karpov-Polugajevskij 3-0,
8 partier*

Denne match spillede i Moskva, med Mikenas som dommer. Karpov vandt 4., 6. og 8. parti, også her kun hvide gevinster. Polugajevskij havde store gevinstchancer i 4. og 5. parti, men formåede ikke at udnytte dem. Iøvrigt var der ikke meget variation i åbningerne, Karpov forsvarede sig med Nimzo-indisk (1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. e3, 0-0 5. Ld3, c5 6. Sf3, d5 7. 0-0, dxc4 8. Lxc4, Sc6 9. a3, La5), Polugajevskij med Siciliansk. I 8. parti fik man en slags opsummering af, hvad de to spillere havde lært af 2., 4. og 6. parti.

5532

Siciliansk

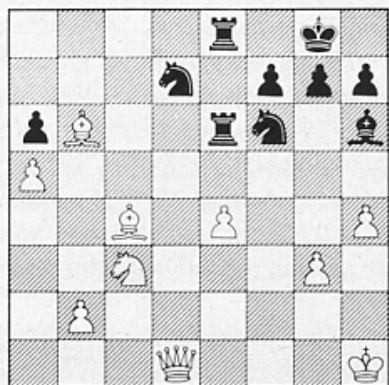
Hvid: *Karpov* Sort: *Polugajevskij*

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. Le2, e5 7. Sb3, Le7 8. 0-0, Le6 9. f4, Dc7 10. a4, Sbd7 11. Kh1, 0-0 12. Le3, exf4 13. Txf4, Se5. I 2. parti mod Karpov i fordel efter 13. —, Tfe8 14. Sd4, Se5 15. Sf5, Sg6 16. Tf1, Lf8 17. Dd4, Se5 18. Lg5, Sfd7 19. Tad1. 14. a5! I 4. parti fik Sort godt spil efter 14. Sd4, Tad8 15. Dgl(?) Td7 16. Td1, Te8 17. Sf5(?) Ld8! Senere udviklede slutspillet sig til noget af en sjældenhed, idet Karpov vandt med dårlig løber mod stærk springer 14. —, Tfe8. Endelig får partiet sit eget ansigt. I 6. parti fik Karpov chancerigt spil efter 14. —, Sfd7 15. Tf1, Lf6 16. Sd5! Lxd5 17. Dxd5, Dxc2 18. Sd4. 15.



Antolij Karpov

Lb6, Dd7 16. Ta4! Altsammen for at forhindre d5. 16. —, Tac8 17. Td4, Dc6. Positionelt korrekt var 17. —, Txc3, men efter 18. bxc3, Dc6 19. De1 er det tvivlsomt, om Sort har nok for kvaliteten. 18. Td2! Gør plads for Sd4 og åbner også en tilbagetogsdiagonal for Lb6. 18. —, Lxb3 19. cxb3, Sfd7 20. Lg1!? Le3 kom også på tale. I begge tilfælde står Hvid noget bedre, en stærk positionel trussel er b-bondens fremrykning. 20. —, Lg5!? 21. Txd6, Lxf4 22. Txc6, Txc6 23. b4. To tårne kan ofte være mere værd end dronning og bonde, men her truer Hvid med at skaffe sig en fribonde på dronningfløjen, medens det ikke er så let at se, hvor Sort kan sætte et angreb ind. Hvis man fjernede alle de lette officerer, ville Sort stå bedst, dronningen kommer kun til sin ret i samarbejde med andre brikker. 23. —, Sf6. Vasjukov foreslår 23. —, T6c8 uden at forklare, hvordan Sort skal fortsætte efter 24. b5. 24. b5, Tce6 25. bxa6, bxa6 26. g3, Lg5 27. h4, Lh6 28. Lb6, Sed7 28. Lc4!



Truslen mod a6 kombineres med et angreb på f7, Sort er hjælpeløs. 29. —, Te5 30. Db3, Tb8 31. Lxf7†, Kh8 32. Dc4! Ld2. Eller 32. —, Sxb6 33. axb6, Te7 34. e5! Txe5 35. b7. Lc7, Tc5. 33. —, Tc8 34. Dxa6! 34. Dxc5, Sxc5 35. Lxb8, Lxc3 36. bxc3, Sfxe4 37. c4, Sd7 38. Lc7, g6 39. Le6, Sec5 40. Lxd7, Sxd7 41. Ld6, Sort opgav.

11-1 til Hvid! Kun Spasskij formåede at vinde et parti med de sorte brikker. Hvilket vel hænger sammen med den tvivlsomme matchtaktik, der siger: gevinst med Hvid, remis med Sort.

Iøvrigt, a propos matchtaktik: det vil nok være klogt af Karpov at variere sine åbninger lidt mere mod Spasskij. Men i hvert fald forrådte han ikke mange hemmeligheder i åbningerne mod Polu. (Favoritter? Efter min mening Spasskij og Petro).

Lettisk gambit

TEORIAFSNIT

af Børge Andersen

- Omfattende analyser og kommentarer til radiopartiet Eric Arnlin-Børge Andersen, spillet i vinteren 72/73.

- Gennemanalyserede partieksempler. Mange af analyserne er resultatet af Børge Andersens forarbejde til radiopartiet.

- Variantoversigt.

HISTORISK AFSNIT

af Hartvig Nielsen

- Lettisk gambit gennem tiderne illustreret med billeder af mange af de personer, som har haft betydning for gambittens udvikling.

- Lettisk gambit i Danmark.

- Lettisk skak og Lettisk gambit.

48 sider

15,00 kr. inkl. moms.

Spasskij-Fischer 72

af Bent Larsen

Læs om de fantastiske og barokke begivenheder før og under VM-matchen i Reykjavik

- nyd Bent Larsens kommentarer og udførlige analyser af de 20 partier.

BOGENS INDHOLD

Forord - 25 år - Vanskelige forhandlinger - Kommer-kommer ej - Hvem reddede matchen? - Brat vending - Mislykket hvilepause - Fischers svaghedsperiode - Hula-hoop - Remiser og døde fluer - Telefonen ringer - Vikingeblood - Hvad der siden fulgte - Teorien forældes hurtigt.

90 sider

20,70 kr. inkl. moms.

Begge bøger fås ved:

Skakbladets Ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø
Giro 2 08 01

Radiolandskampen Danmark-Sovjetunionen

Af SVEND HAMANN

Den (uofficielle) radiolandskamp mellem Danmark og Sovjetunionen, der spilledes i slutningen af februar måned, kan lettest beskrives gennem at bringe Palle Arleths pressemeddelelse om radioudsendelserne, der iøvrigt blev bragt samtidig med at påsketurneringen spilledes i Vejle:

»Da radioens skakmedarbejder, Palle Arleth, fik opsnuset, at to af verdens bedste skakspillere kom til Danmark i to dage, fik han i hast arrangeret en radioskakkamp mellem Sovjetunionen og Danmark. Den 26/2 spillede den tidligere verdensmester *Vasilij Smyslov* mod danmarksmesteren *Børge Andersen*, mens sidste års danmarksmester, *Svend Hamann* spillede mod VM-udfordreren, *David Bronstein*. Den 27/2 skiftede danskerne modstandere. Dans Skak Union stod for det praktiske arrangement, der blev afviklet på hotel Danmark i København for Danmarks Radio. I 4 udsendelser a 45 min. vil lytterne kunne følge de 4 partier, der kommenteres af spillerne, men lytterne bedes have skakbræt og brikker parat ved udsendelsernes start. Det er skak på verdensplan.

Da *Bent Larsen* netop var på Grand

Canaria ved arrangementet, blev det vore to andre stjerner, *Børge Andersen* og *Svend Hamann*, der fik æren af at møde russerne. *Børge Andersen* har tidligere tabt 1 og vundet 1 parti mod *Bronstein*, men aldrig mødt *Smyslov*. *Hamann* har tabt til *Smyslov* 1 gang og aldrig spillet mod *Bronstein*, så på forhånd ser det ikke godt ud for danskernes sejrschancer.

Russernes skakdata er også fantastiske. Her er nogle af dem:

Da verdensmesteren *Alekhin* døde, blev der arrangeret en turnering om den ledige titel i 1948. *Smyslov* blev nr. 2 efter *Botvinnik*, men foran *Keres*, *Reshevsky* og dr. *Euwe*. I 1950 udnævntes for første gang stormestre. Såvel *Smyslov* som *Bronstein* fik titlen, og *David Bronstein* blev den første skakspiller i verden, der kom igennem FIDE-systemet med zoneturnering, interzoneturnering og kandidatturnering, inden han mødte *Botvinnik* i kampen om VM-titlen i 1951. *Bronstein* havde været betragtet som vidunderbarn - han var født 19/2 1924 - men ingen troede, at han var i stand til at true mesteren. Det blev 12-12! *Botvinnik* bevarede sit mesterskab, og *Bronstein*, der er sprogforsker på universitetet



David Bronstein

Foto: J. Nøhr Sørensen

i Moskva, fik af sine læger besked på at deltage i færre turneringer på grund af dårligt hjerte. Han har dog hele tiden været fremme blandt Sovjetunionens og dermed verdens bedste spillere.

Smyslov - født 24/3 21 - blev Botvinniks næste udfordrer. Atter 12-12! Det var i 1954, men i 1957 skete det store. Smyslov havde atter kvalificeret sig til verdensmesterskabskampen, og denne gang opnåede han 12½ points, inden de 2 sidste partier var afviklet. Smyslov var verdensmester! Han er uddannet barytonsanger og har ved flere lejligheder glædet den internationale skakverden ved at sætte sig til flyglet og spille og synge. Han tabte siden revanchematchen, men har sammen med Botvinnik, Tal og Petrosjan (de næste verdensmestre) udgjort Sovjetunionens uovervindelige olympiske hold.«

Resultatet blev som ventet, at vi ikke kunne klare vore rutinerede modstandere, der vandt med 3½ points mod vores ½.

I første runde spillede Børge med hvid mod Smyslov en af sine engelske opstillinger - vistnok ikke en af de sædvanlige - og fik en udmærket stilling. Senere kom der dog nogle afviklinger, der gav Smyslov en god springer mod en ikke så god hvid løber, og da sort samtidig fik forskellige taktiske trusler stillet på benene brød hvids stilling sammen. Jeg selv havde hvid mod Bronstein, og det lykkedes mig i et iøvrigt udmærket spillet parti for en radiomatch at være, at spille remis, hvilket altså skulle vise sig at blive vort eneste point i matchen. Partiet bringes nedenfor.

I anden runde spillede danskerne sort ved begge borde. Børge forsøgte sig med sin lettiske gambit, men da hvid ikke ville ind i de vilde varianter, endte det som sædvanlig med en stilling med kraftig positionsfordel til hvid, der sluttede af med en lille finesse, der vandt materiale. Jeg mener, at netop dette med, at hvid relativt let får en god positionel stilling, viser svagheden i lettisk gambit, og jeg mener iøvrigt, at varianten slet ikke egner sig for Børges temperament som skakspiller. Jeg vil uopfordret anbefale siciliansk til Børge, men det er vel den store mængde teori, der er kommet i de senere år, der afskrækker? Jeg selv spillede slavisk mod Smyslov, og efter slapt spil af denne fik jeg den klart bedre stilling. På et vist tidspunkt troede jeg, at jeg med voldelige midler kunne forcere en gevinst frem, men det viste sig desværre, at jeg blot fik en hullet stilling, og selv om jeg temporært havde vundet en bonde, havnede jeg i et tabt slutspil, som Smyslov med sin kendte præcision førte til sejr.

Begge dage var der radiooptagelser efter partierne, og herefter var der håndmadder, snaps o.s.v. sammen med nogle af kampklubbens folk, der havde arrangeret det praktiske på Granbergs hotel i København, hvor der nu flere gange har været afholdt internationale arrangementer (For et par måneder siden spillede et udvalgt hold fra kampklubben mod et stærkt hold fra Bulgarien). Gamle mester Jens var også til stede og fik lejlighed til at høre Smyslov give et nummer på Jenses gamle flygel, der står »oplageret« på hotellet. De lyttere, der fulgte udsendelserne, har også haft lejlighed til at høre eksverdensmesterens røst, der absolut lader sig høre.

Alt ialt et hyggeligt og vellykket arrangement.

5533

Spansk

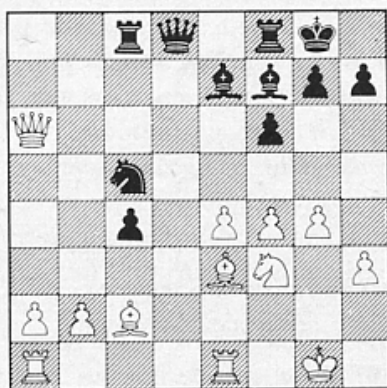
Hvid: *Hamann*, Danmark

Sort: *Bronstein*, Sovjet

1. runde

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0-0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, d6 8. c3, 0-0 9. d4. Hovedvarianten er som bekendt 9. h3, men trækker 9. d4 er heller ikke dårligt, bl.a. vandt Bronstein med hvid over Smyslov i denne variant i den sidste interzoneturnering i Brasilien! 9. —, Lg4 10. Le3, exd4 Her er 10. —, Sxe4 ikke godt p.gr.a. 11. Ld5, og straks 10. —, Sa5 er en fejl p.gr.a. 11. dxe5, Sxb3 12. exf6, Sxa1 13. fxe7, Dxe7 14. Sbd2 og hvid får materiel fordel. 11. cxd4, Sa5 12. Lc2, c5 Det moderne træk i denne stilling, hvor den anden mulighed er 12. —, Sc4 13. Lc1, c5 o.s.v. I denne variant kender jeg dog (kun) gevinstpartier for hvid, f.eks. ovennævnte parti Bronstein-Smyslov (hvad der dog ikke var åbningens skyld), Fischer-Kortjnoj, Stockholm 1962 samt Hamann-Nørby, DM 1969. Efter sorts partitræk 12. —, c5 opnår hvid ingen fordel efter 13. Sbd2, cxd4 14. Lxd4, Sc6, hvilket jeg erfarede i europaturneringen i Århus 1971, hvor jeg kun med besvær holdt remis mod Hennings fra Østtyskland. Tilbage til partiet.... 13. dxc5, dxc5 14. Sbd2, Sc6. Sort truer nu med 15. —, Sb4 efterfulgt af 16. —, c4 samt Sd3 med udmærket spil, så hvid må derfor forsøge noget på kongefløjen eller i centrum, hvor hvid har en vis overvægt. 15. h3, Lh5 16. g4, Lg6 17. Sh2. Her burde jeg have spillet det »princielle« træk 17. Sh4, thi sort kan hverken spille 17. —, Sxe4 18. Sxg6, Sxd2 19. Sxe7† (skak) eller 17. —, Lxe4 18. Sxe4, Sxe4 19. Lxe4 og springeren på c6 er truet. Jeg havde set disse varianter i partiet, og ved faktisk ikke hvorfor jeg ikke

spillede sådan. 17. —, Sd7 18. f4, f6 19. Shf3. Forsøger at gøre det godt igen, idet hvid efter 18. —, f6 nu igen kan spille springeren til h4 og videre til f5. 19. —, c4. Bronstein stikker fingeren i løvens gab, eller er det måske omvendt? 20. Sxc4?! Eller 20. Sh4, Lf7 21. Sf5, Lc5 og jeg kan bedst lide sorts stilling, og derfor modtages udfordringen 19. —, c4. 20. —, bxc4 21. Dd5†, Lf7 22. Dxc6, Tc8 23. Dxa6, Sc5.



Spørgsmålet er naturligvis nu, om den hvide dronning kan slippe hjem igen med de to vundne bønder i bagagen, men det er nu ikke så let, f. eks. 24. Lxc5, Lxc5† 25. Kg2, Dc7 med den ubehagelige trussel 26. —, Ta8 eller 24. Db5, Tb8 25. Dc6, Tb6 og dronningen er fanget. Jeg besluttede at give en kvalitet med 24. Da3, Sd3 25. Da7, Sxf4 Bronstein vil slet ikke have kvaliteten, og efter 25. —, Sxe1 26. Sxe1, Ta8 27. Dd4, Dxd4 28. Lxd4 er slutspillet heller ikke nemt for sort at vinde, idet sort ingen indbrudsfelter har i den hvide stilling. Nu kan hvid naturligvis ikke slå springeren på f4 p.gr.a. 25. —, Lc5†, men hvid benytter lejligheden til at trække dronningen tilbage med 26. Dd4, Dc7 27. e5! Sxh3† 28. Kg2, Tfd8 29. Db6. Men ikke 29. De4? Lg6. 29. —, Sf4† springeren slipper hjem på denne måde. 30. Kg3, Sd5. Hvid truede jo med 31. Dxc7, Txc7 32. Lb6 med kvalitetsgevinst. 31. Dxc7, Txc7 32. Ld4 og her tog Bronstein imod mit remistilbud. For en radioskak-kamp et udmærket parti.

BOGNYT



Matanovic: Schachinformator 16	44,00
Andriessen: Wijk aan Zee 1974	24,30
Hochberg: Title chess. USA-mesterskabet 1972	73,15
Bjelica: Grandmasters in profile	55,20
Koltanowski: With the chess masters	40,00
Levy: Svetozar Gligoric's chess career	45,00
Edge: Exploits & Triumphs in Europe of Morphy	18,45
Mladost: Sarajevo 1973	8,00
Trifunovic/Poljakov: Kodeks Sahovskih II	40,00
Benkö: The Benkö Gambit	47,60
Larsen/Levy: San Antonio 72	31,60
Schonberg: Grandmasters of Chess	80,00
Ahlm/Berglund: Stockholm 1962 (I. Fischer) komm.	50,00
Levy: Sacrifices in the sicilian	48,00

Exclusive moms og porto

SKAKHUSET

24 Studiestræde . 1455 København K . Danmark

Telefon (01) 14 62 91

Giro: Dansk 58715 -- Svensk 631945-3

Norsk 9 92 45 -- Finsk 1121 19-5

Svensk bankgiro 312-7958

Frederiksberg danmarksmester - Evans I og Esbjerg Skf. op i 1. division - Glostrup, 1927 (Ringsted), Ålborg Skf. og Evans II op i 2. division

1. division

Før de afgørende sidste tre runder i 1. division var Studenterne $1\frac{1}{2}$ p. foran den nærmeste konkurrent, Frederiksberg, i kampen om danmarksmesterskabet. Begge klubber vandt de sidste tre kampe. Studenterne den vanskelige kamp i 5. runde mod Nordre så stort som $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$, men klubben kunne alligevel ikke stille noget op mod Frederiksbergs uimodståelige slutspurt med kæmpesejre på 7-1, 6-2 og $6\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$.

Det var Frederiksberg Skakforenings andet danmarksmesterskab. Det første vandt klubben i 1965/66.

Topscoren på Frederiksbergs hold blev Thorbjørn Rosenlund på 7. bræt med $6\frac{1}{2}$ p. i 7 kampe. De øvrige spillere på holdet opnåede følgende resultater: 1. Svend Hamann $3\frac{1}{2}$ /6, 2. Steen Fedder 4/7, 3. Jens Kristiansen $4\frac{1}{2}$ /6, 4. Bjørn Brinck-Claussen $5\frac{1}{2}$ /7, 5. Gert Iskov 3/5, 6. Allan Poulsen $4\frac{1}{2}$ /6, 8. Eric Brøndum $3\frac{1}{2}$ /5, 9. Henrik Sørensen 4/5 og 10. Torben Knöchel 0/1.

Efter en svag start spillede Vejlbys-Risskov sig op i slutningen af turneringen og blev for tredje år i træk nr. 3 i 1. division.

2. og 3. division

Evans passerede årsskiftet i en sikker førerposition i 2. division, gr. 1 - $3\frac{1}{2}$ p. foran 1941 (København) - men et nederlag på 5-3 til vejleklubben i 5. runde mod Roskilde skabte atter spænding om oprykningen. En kneben sejr på $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ over 1941 i sidste runde sikrede lige akkurat oprykningen - ved uafgjort var 1941 rykket op.

Der var tre kandidater til oprykningen i 2. division, gr. 2: Esbjerg Skf., Herning og Randers. Esbjerg Skf. var den eneste af de tre klubber, der vandt alle slutspurtens tre kampe og spiller fra næste sæson for første gang i 1. division.

Oprykkerne til 2. division var: fra 3. division, gr. 1 Glostrup, fra 3. division, gr. 2 1927 (Ring-

sted), fra 3. division, gr. 3 Ålborg Skf. og fra 3. division, gr. 4 Evans II. - Det var andet år i træk Evans II blev nr. 1 i 3. division, men sidste år kunne holdet ikke rykke op, da førsteholdet rykkede ned fra 1. division.

Scoringspræmie

Kun en enkelt spiller vandt alle sine 7 partier i turneringen. Det var Leif Jensen, Vanløse, som af Dansk Skak Union får et skakur i præmie for denne præstation.

Resultater

1. runde

3. division, gr. 2	
Munkebo - Vordingborg	4-4

5. runde

1. division	
Studenterne I - Nordre I	$5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$
Vejlbys-Risskov I - Kampklubben I	$5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$
Nørresundby - Gentofte	4-4
Øbro I - Frederiksberg I	1-7

2. division, gr. 1

Kampklubben I - Københavns Skf.	3-5
Studenterne II - Odense Sk.	6-2
Evans I - Roskilde	3-5
1941 - Frederiksberg II	$4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$

2. division, gr. 2

1968 - Herning I	5-3
Centrum - Nordre II	1-7
Randers - Vejlbys-Risskov II	6-2
Esbjerg Skf. - Århus Skk.	6-2

3. division, gr. 1

Vanløse - Lyngby-Virum	$3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$
Glostrup - Hillerød	5-3
Helsingør - Amager	4-4
Øbro II - Gladsaxe	4-4

3. division, gr. 2

Næstved - Vordingborg	$4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$
-----------------------	---------------------------------

Slagelse - Munkebo	4½-3½	7. runde	
Maribo - Læseforeningen	6½-1½	1. division	
Præstø - 1927	1-7	Gentofte - Vejlbys-Risskov I	2½-5½
3. division, gr. 3		Frederiksberg I - Nordre I	6½-1½
Ålborg Skf. - Nordre III	4½-3½	Kampklubben I - Studenterne I	3-5
Viborg - Silkeborg	3½-4½	Øbro I - Nørresundby	5½-2½
Vejgård - Hjørring	5-3	2. division, gr. 1	
Skanderborg - Herning II	4½-3½	Frederiksberg II - Odense Skk	4½-3½
3. division, gr. 4		Studenterne II - Kampklubben II	1½-6½
Evans II - Vejen	6½-1½	Københavns Skf. - Roskilde	2½-5½
Gråsten - Nordre IV	2-6	1941 - Evans I	3½-4½
Nr. Snede - Alssund	4½-3½	2. division, gr. 2	
Åbenrå - Haderslev	3-5	Århus Skk. - Herning I	2-5*
6. runde		1968 - Esbjerg Skf.	3-5
1. division		Nordre II - Randers	3-5
Nordre I - Kampklubben I	6-2	Vejlbys-Risskov II - Centrum	4½-3½
Gentofte - Frederiksberg I	2-6	* Århus Skk. fradømt et vundet point samt idømt et strafpoint for forkert anvendelse af en spiller.	
Vejlbys-Risskov I - Øbro I	5-3	3. division, gr. 1	
Nørresundby - Studenterne I	3½-4½	Glostrup - Gladsaxe	4½-3½
2. division, gr. 1		Amager - Vanløse	3½-4½
Odense Skk. - Evans I	4½-3½	Lyngby-Virum - Helsingør	4½-3½
Københavns Skf. - Frederiksberg II	4-4	Øbro II - Hillerød	3½-4½
Roskilde - Kampklubben II	2½-4½*	3. division, gr. 2	
1941 - Studenterne II	5½-2½	Vordingborg - Læseforeningen	3½-4½
* Roskilde fradømt et vundet point samt idømt et strafpoint for forkert anvendelse af en spiller.		Slagelse - Præstø	4½-3½
2. division, gr. 2		Maribo - Munkebo	5-3
Århus Skk. - Centrum	5-3	1927 - Næstved	5-3
Nordre II - Esbjerg Skf.	3-5	3. division, gr. 3	
Herning I - Randers	4½-3½	Herning II - Vejgård	3½-4½
Vejlbys-Risskov II - 1968	2½-5½	Silkeborg - Ålborg Skf.	3½-4½
3. division, gr. 1		Skanderborg - Hjørring	4½-3½
Gladsaxe - Amager	4-4	Nordre II - Viborg	4-4
Glostrup - Vanløse	3½-4½	3. division, gr. 4	
Helsingør - Øbro II	3-5	Alssund - Nordre IV	5-3
Hillerød - Lyngby-Virum	4½-3½	Haderslev - Vejen	5-3
3. division, gr. 2		Gråsten - Nr. Snede	1½-6½
Vordingborg - Præstø	7-1	Åbenrå - Evans II	4-4
Næstved - Maribo	4-4		
Læseforeningen - Slagelse	4-4	Slutstillinger	
Munkebo - 1927	3½-4½	1. division	
3. division, gr. 3		Frederiksberg I	39
Viborg - Hjørring	5½-2½	Studenterne I	36
Herning II - Ålborg Skf.	3-5	Vejlbys-Risskov I	30
Vejgård - Silkeborg	6-2	Nordre I	28
Nordre III - Skanderborg	2-6	Kampklubben I	25½
3. division, gr. 4		Øbro I	23
Alssund - Gråsten	4-4	Nørresundby	22
Haderslev - Evans II	2½-5½	Gentofte	20½
Vejen - Åbenrå	4-4		
Nordre IV - Nr. Snede	5-3		

2. division, gr. 1

Evans I	33
1941	32
Roskilde	28½
Kampklubben II	28
Frederiksberg II	26
Odense Skk.	26
Københavns Skk.	25
Studerterne II	24½

2. division, gr. 2

Esbjerg Skk.	33½
Randers	31½
Herning I	31
1968	29½
Vejlby-Risskov II	29
Nordre II	27
Århus Skk.	23
Centrum	18½

3. division, gr. 1

Glostrup	32½
Vanløse	31
Gladsaxe	29½
Lyngby-Virum	28
Øbro II	27
Amager	26½
Hillerød	25
Helsingør	24½

3. division, gr. 2

1927	33½
Vordingborg	33
Maribo	31½
Munkebo	30½
Næstved	28½
Slagelse	28
Læseforeningen	26
Præstø	13

3. division, gr. 3

Ålborg Skk.	33
Vejgård	32½
Skanderborg	30
Viborg	27
Herning II	26½
Nordre II	26½
Silkeborg	24
Hjørring	23½

3. division, gr. 4

Evans II	35½
Haderslev	34
Åbenrå	31½
Nr. Snede	29½
Nordre IV	27½
Alssund	27½
Vejen	22½
Gråsten	16

Op- eller nedrykning?

Spørgsmål fra *Torben Jensen*, Ørsted:

Deltager en spiller i to sideløbende turneringer, hvordan skal man så forholde sig med hensyn til oprykning, hvis

a) spilleren rykker op i den først afsluttede turnering, men ikke i den sidst afsluttede og

b) spilleren rykker op i den først afsluttede turnering, men opnår ikke minimum i den sidst afsluttede.

Svar: Dette problem besvares bedst med et eksempel. En 1. klassespiller deltager samtidig i to turneringer, hvoraf den ene slutter før den anden. Når den første er afsluttet har han en af følgende titler: M, 1. kl. eller 1. kl. (NB)*.

Tilfælde 1: Han er mesterspiller, hvis han får et mesterresultat i turnering II, ellers er han M(NB).

Tilfælde 2: Her bestemmer resultatet i turnering II, hvad han er.

Tilfælde 3: Til trods for at spilleren i turnering I har fået et nedrykningsresultat, er han som i tilfælde 2.

Th. Haahr

fm. f. Spilleudvalget

* NB = betinget nedrykningsresultat.

Den ældste omtale af skakspillet i dansk litteratur

Af KNUD HANNEMANN

Den ældste skakbegivenhed, der omtales i danmarkshistorien, turde være den bekendte fortælling om skakpartiet mellem Knud den Store og Ulf Jarl (Roskilde 1027), som førte til en så alvorlig uenighed mellem spillerne, at kong Knud lod jarlen myrde! Det er et held, at uvenskab ved skakbrættet ikke giver sig slet så kraftige udslag i vore dage. Fortællingen findes i Snorri Sturlusons Olafs Saga helga (ca. 1230) og bliver derved et eksempel på udenlandsk omtale af danske skakbegivenheder, idet Island på det tidspunkt endnu var en selvstændig stat, om end på vej til at blive undertvunget af Norge. Foreningen af Norge (herunder Island) og Danmark under en fælles konge fandt først sted i 1380.

Nogle forskere har forøvrigt ment, at det spil, som kongen og jarlen dyrkede, i virkeligheden var hnefatafl, så at Snorri altså har taget fejl ved at opfatte spillet som skak. Hnefatafl var et gammelt nordisk spil, der omtales i flere af de

middelalderlige sagaer; men det er heller ikke ukendt, at senere referenter uden videre »oversætter« ordet ved skak. I det hele taget betegnes mangfoldige brætspil til tider som »skak«, hvad der kan volde skakforskeren adskillige kvaler.

Allerede på Snorris tid havde vi også i Danmark en historisk litteratur, først og fremmest Saxo Grammaticus' store, på latin skrevne danmarkshistorie (*Gesta Danorum* ca. 1200). Også Saxo omtaler mordet på Ulf Jarl; men med hensyn til uvenskabet mellem kongen og jarlen giver han en hel anden fremstilling, hvori der slet ikke indgår noget brætspil. I det hele taget taler Saxo yderst lidt om brætspil; jeg kan dog anføre en enkelt episode, som foregik ved det møde i Roskilde 1157 mellem kongerne Svend, Knud og Valdemar, der endte med, at Svend lod Knud snigmyrde, medens Valdemar slap bort. Vi læser her hos Saxo (i Winkel Horns oversættelse): »Da bordene efter Maaltidet var bleven tagne bort ... bad Svend om et Brætspil og gjorde sig til af, at det spil var han overmaade dygtig i; thi under hans Udlændighed havde det plejet at være hans største Fornøjelse ... Spillet blev der imidlertid ikke noget af, da der ikke var noget Tavlbord at opdrive«.

Med det kendskab vi har til udbredelsen af de forskellige brætspil i middelalderen, er det sandsynligst, at der her er tale om skak, som var et meget yndet spil i datiden, om end det blev spillet efter regler, som på væsentlige punkter var forskellige fra nutidens. Hnefatafl kommer næppe på tale, da Svends udlændighed fandt sted i Tyskland. De forskellige former for møllespil var vel ikke så dybsindige, at der var grund for Svend til at prale med sin dygtighed, og det samme gælder for lykkespillene, hvor »guldtarning på tavlebordet randt«. Endog skak blev forøvrigt til tider spillet med tilhøjlp af terninger. Damspil var endnu ikke kommet på mode. I denne forbindelse skal jeg nævne, at N. F. S. Grundtvig i sin for-danskning af Saxo udtrykkeligt lader Svend forlange et skakspil. Om dette er mere end en digterisk frihed af Grundtvig, får stå hen.

I sin latinske originaltekst anfører Saxo Svends ønske om et brætspil med sætningen: »calculorum ludum poposcit«, medens oplysningen om, at tavlbordet ikke kunne fremskaffes lyder: »Sed tabulato non suppetente, ne lusui quidem vacatum est«. Ludus calculorum var et spil, som blev dyrket i oldtidens Rom; men dets nærmere karakter synes ubekendt (bortset fra, at det afhang af spillerens dygtighed). Skak kan det i hvert fald ikke have været, allerede af den grund; at det gik i glemmebogen henimod oldtidens slut-

ning, altså omtrent på det tidspunkt, hvor skakspillet efter moderne opfattelse blev opfundet i Indien. Noget andet er, at da man i middelalderen troede, at skak var et gammelt græsk spil, er det muligt, at Saxo har været af den opfattelse, at ludus calculorum og skak var det samme.

Også i den islandske Knytlinga Saga (ca. 1270) finder man en indgående omtale af begivenhederne ved kongemødet i Roskilde 1157. Den ovenfor citerede brætspilepisode er ikke nævnt, derimod fortæller sagaen, at Valdemar spillede skak på det tidspunkt, da han og Knud blev overfaldet af Svends bevæbnede mænd. Der er her ingen tvivl om spillets art: »Valdemar konungr lek at skaktafli vid annan mann«; men selv om Knytlinga Saga på dette punkt skulle være historisk korrekt, garanterer det jo ikke, at det også var skak, som Svend på et tidligere tidspunkt forgæves ønskede at spille, om end det ingenlunde udelukker, at skakmateriellet først senere er dukket op.

En vis usikkerhed klæber uundgåeligt ved de gamle beretninger; men når jeg sammenholder de foreliggende fakta, vil jeg alligevel votere for, at *den ældste danske skakberetning findes hos Saxo Grammaticus ca. 1200.*



DANSK
SKAK
UNIONS
EMBLEM
I SØLV

m/nål, knap eller
brochenål kr. 10,-

Skakhåndbogen

7. udgave. kr. 13,50

Skakbladet

Hele årgange samt enkeltnumre.
Også ældre årgange!

Monradtavler

Indtil 9 runder - 36 deltagere.
Format 47 x 80 cm! kr. 11,25 for 5 stk.

Alle priser er inkl. moms giro 2 08 01

Skakbladets Ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø

Tilføjelser

Af BENT LARSEN

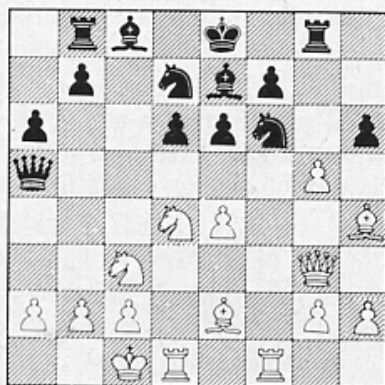
Først en tilføjelse til parti 5486 i januar, tusind-dollar partiet Lombardy-Quinteros. En måned senere spillede varianten igen, i en turnering i Chicago, som Weinstein vandt foran islændingen Gudmundur Sigurjonsson.

5534

Siciliansk

Hvid: Weinstein Sort: DeFotis

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. Lg5, e6 7. f4, Le7 8. Df3, h6 9. Lh4, Sbd7 10. 0-0-0, Dc7 11. Le2, Tb8 12. Dg3, Tg8 13. Thf1! g5. Quinteros spillede altså 13. —, b5, hvorefter Lombardy ofrede på e6. Alle kommentatorer synes at gå ud fra, at dette offer vinder. Jeg har, tror jeg nok, fundet et for-svar for Sort, men jeg skal lige have set lidt nø-jere på det! Muligvis kommer det med i min Ma-nila-turneringsbog.... 14. fxe5, Da5? Så ville DeFotis ikke følge Browne længere! (Grefe-Browne, US-mesterskabet i El Paso, august 1973: 14. —, Se5 15. Sf3, b5? 16. Sxe5, b4 17. Sxf7, bxc3 18. gxf6, Tgx3 19. fxe7, Tg5 20. Lxg5, hxg5 21. Sxd6†, opg. Browne opdagede åbenbart for sent, at 16. —, dxe5 17. gxf6! Tgx3 19. Lh5! var gunstigt for Hvid) Men partitræk-ke, der sandsynligvis er en hjemmeforberedel-se, bliver gendrevet. Forstærkninger kan søges i stedet for Brownes 15. —, b5.

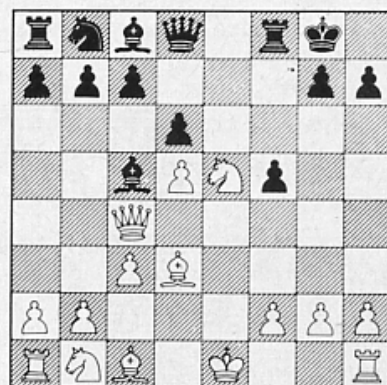


15. Sxe6! fxe6 16. gxf6! Tgx3 17. Td5! En flot serie. Efter 17. —, exd5 18. Lh5†, Kc7 20. e8D kan Sort pakke sammen, og kvalitetsofret 17. —, Lxf6 18. Txa5, Lxh4 holder heller ikke i læng-den. 17. —, Dxd5 18. Sxd5! Sxf6. Eller 18. —, Lxf6 19. Lh5†, Kd8 20. Sxf6, Tgx2 21. Se8† med klar gevinststilling. 19. Sxf6†, Lxf6 20.

Lxg3, Lg5† 21. Lf4, Ld7 22. Lxg5, hxg5 23. Lh5†, Kd8 24. Tf8†? Ødelægger kunstværket! 24. Tf7, Kc7 25. Tg7 vandt let. 24. —, Kc7 25. Txb8, Kxb8 26. Kd2? 26. e5! dxe5 27. Lf3 gav stadig klar gevinststilling. 26. —, e5! Løberslut-spillet er herefter meget vanskeligt at vinde, måske umuligt. Resten af partiet er uinteressant i denne forbindelse, begge kludrede, og Hvid vandt til slut.

Nu er det Sorts tur til at vinde i denne va-riant! Ingen mester vil spille den uden at have fundet en forbedring.

Dernæst en tilføjelse til partiet Søgård-Iskov, der stod i martsnummeret. Ponziani er én af de sjældne åbninger, som moderne bøger ikke ofrer mange analyser på. Hvis man specialstuderer den, kan man sikkert opnå gode resultater, i korrespondanceskak dog kun, hvis man finder forbedringer af de angivne hovedvarianter. Efter 1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. c3, Sf6 4. d4, Sxe4 5. d5, Sb8 er Søgårds 6. Sxe5 iøvrigt allerede en bivariant, selv om den omkring århundred-skiftet blev anbefalet af Schlechter. Den ret uinteressante hovedvariant er 6. Ld3, Sc5 7. Sxe5 Sxd3† 8. Sxd3, d6. Men altså: 6. Sxe5!? Lc5 7. Dg4, 0-0 8. Dxe4, d6 9. Ld3, f5 10. Dc4. Iskova's note angående 10. —, Te8(?) er vistnok korrekt og i hvert fald i overensstemmelse med, hvad der står i bøgerne.



Partifortsættelsen 10. —, Te8 11. 0-0, Txe5 12. Lf4 er i overensstemmelse med Schlechters ana-lyse, men senere fandt man altså bondeofret 10. —, b5 11. Dxb5, De7 12. 0-0, dxe5. Det står i alle bøgerne, for en teoriforfatter gælder det vel om at finde en god variant for Sort, for at be-

grunde variantens manglende popularitet og bøgernes manglende grundighed i analysen. Iskov anser stillingen for uklar efter 13. Db3. Keres bringet et korrespondanceparti fra 1912: 13. Lc4, Kh8 14. Le3, Ld6 15. f4, Sd7 med fine chancer.

Men i et argentinsk skakblad så jeg engang et bulgarsk korrespondanceparti fra 1968, *Angelov-Dontsev*: 13. Lg5! Dd6 14. Db3, Kh8 15. Sd2, Sd7 16. Tad1, Dg6 17. Le3, e4 18. Lxc5, Sxc5

19. Da3, Dd6 20. Lc2, La6 21. c4, Lb7 22. Tfe1, Hvid har en sund merbonde. Gevinstføringen var så fiks, at vi lige skal have den med: 22. —, Tf6 23. b4, Sa6 24. c5, De7 25. Lxe4! fxe4 26. Sxe4, Tg6 27. Sd6, Dh4 28. Sxb7, Sxb4 29. d6, Sc2 30. dxc7! Tf8 31. Df3, Tgf6 32. Td8! Txf3 33. gxf3, Dg5† 34. Kf1, opgivet.

Nu må det altså være meget tvivlsomt, om man kan fortsætte med at godtage teoriens opfattelse af Sorts bondeoffer.

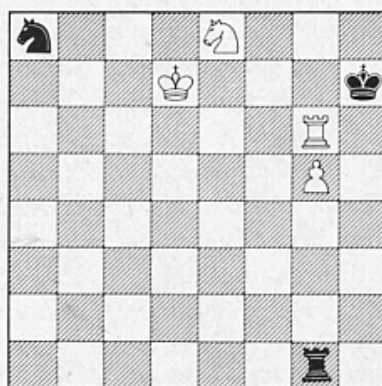
Apropos julekonkurrencen

Af BENT KØLVIG

Skakstudien fører en beklagelig skyggetilværelse i mange tidsskrifter. Også i nærværende, hvor man typisk antræffer en enkelt af slagsen som kuriosum i fyldstof, som omslagsdiagram eller i elementær form i »Skoleskak« - og som regel med løsningen anført!

Men så kulminerer skakkalenderen med »Julekonkurrencen«, som jeg hvert år glæder mig til. Her har vi jo den fornuftige skakopgave i dens formentlig oprindelige funktion: en udfordring til at trænge til bunds i en problemstilling (i ordets civile betydning) - oven i købet med det ekstra incitament, at andre samtidig prøver at gøre det bedre - og snuppe præmien! Det er ikke bare lærerigt og interessant - det er skægt!

I Søndags-Politiken bringer Jens Enevoldsen en opgave hver uge, og dér mødte jeg for nogle måneder siden Gorgievs studie fra 1956:



Gevinst

Og rigtig upædagogisk skal jeg straks videregive løsningen:

1. Tg7†, Kh8 2. g6, Sb6† 3. Ke7, Tel† 4. Kf7, Tf1† 5. Sf6, Txf6† 6. Kxf6, Sd5† 7. Kf7, Sf6 8. Th7†! Sxh7 9. g7† mat. Læg mærke til remisvarianten 3. Ke6? Sd5! med patmotiv, og nyd S-slutspillet 3. Ke7, Sc8† 4. Kf8! Tf1† 5. Tf7, Txf7† 6. gxf7! Kh7 7. Sf6†, Kg6 8. Se4, Sb6 9. Ke8, Sd7 10. Ke7, Kg7 11. Sf6, Sf8 12. Se8†.

Ikke lang tid efter genså jeg studien i slutspillets »bibel«, André Chéron's »Lehr- und Handbuch der Endspiele« bd. 4, hvor den berømte slutspilkender gør meget ud af detailanalysen. MEN - i den internationale skakverden er det åbenbart ikke sivet ud, at SKAKBLADETs læsere allerede i julekonkurrencen 1961 (!) plukkede Gorgievs løsning i stykker: sort holder remis efter 3. —, Sd7!, hvilket næsten er det eneste træk, Chéron ikke har med i sin bog. Det er den gamle historie om at overse træk, der stiller brikker i slag!

Yderligere afslørede diskussionen dengang, at hvid alligevel kan vinde, ganske vist lidt mindre krystalklart men heller ikke ganske banalt, nemlig med 1. Tg7†, Kh8 og nu 2. Ke6 i st. f. 2. g6. Vi møder nu Saavedra-motivet i varianten 2. —, Tel† 3. Kf7, Txe8 4. Tg6! og et par andre muligheder indeholder også helt nydeligt spil:

A: 2. —, Sc7† 3. Kf7, Sxe8 4. Tg8†, Kh7 5. g6†, Txg6 (Kh6 6. Th8† og 7. Txe8 vinder) 6. Txg6, Sc7 7. Tg5, Kh6 8. Tc5.

B: 2. —, Sb6 3. Tg6! Sd7 (truslen Kf7 og Sf6 er sort bare magtesløs overfor) 4. Kxd7, Kh7 5. Th6†, Kg8 6. Sf6†, Kg7 7. Sh5†, Kg8 8. Tg6†, Kh7 9. Sf4! osv.

Jeg kan vist godt springe til konklusionen nu: Hvad med at få en månedens studie?

Spørgsmålet om en fast månedlig studiespalte er taget op til overvejelse.

-red.

skakbrættet rundt

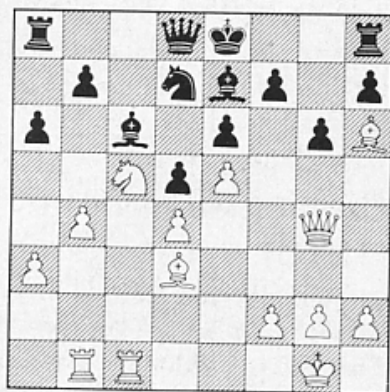
Tvingende trækserier

Ved Svend Novrup

Der er kommet mange venlige kommentarer til denne series første opgaver, og en enkelt læser har sendt sin kombination ind, som senere vil dukke op. Flere er velkomne.

Vi går fluks til den første opgave, der stammer fra Stockholm open, nytåret 1973-74. Thörnblom har hvid mod Seeger, der nok følte sig presset, men ikke havde set, hvor nær enden var:

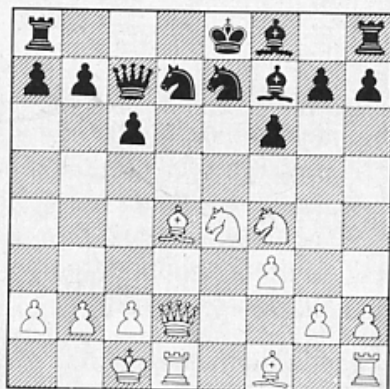
Nr. 6



Hvid trækker.

Når man møder en åbningsekspert, er det naturligt, at man forsøger at bringe ham fra koncepterne med utraditionelt åbningsspil. I de åbne wallisiske mesterskaber var det, hvad Hughes med de sorte brikker forsøgte mod Bennett, hvis styrke skulle være åbningsteori. Til denne diagramstilling havde Hughes netop trukket 11., — Se7. Det skulle være en smal sag at straffe det, ikke sandt?

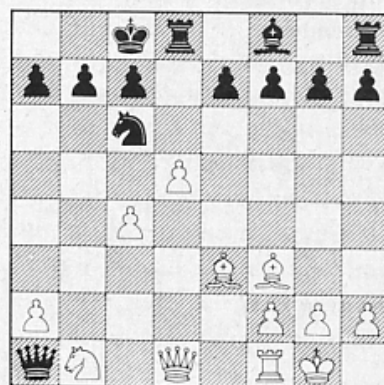
Nr. 7



Hvid trækker og vinder.

I 1972 dukkede følgende stilling op i et lynparti mellem to herrer ved navn Rundau og Schmidt. Hvad der fulgte, kræver sandelig tankens hurtighed i et lynparti!

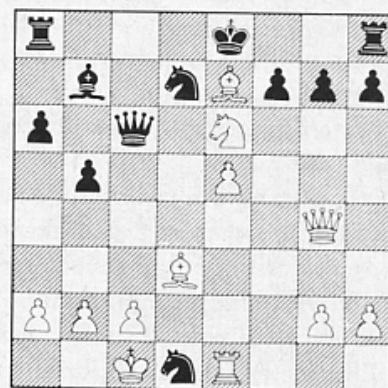
Nr. 8



Hvid trækker.

Fra sidste års sovjetmesterskab henter vi de to følgende opgaver. Først et eksempel på eks-verdensmester Spasskijs kraftfulde spil i denne turnering, hvor han vendte tilbage blandt VM-kandidaterne med en sikker sejr foran hele sovjeteliten. Spasskij har hvid mod Rajkovskij.

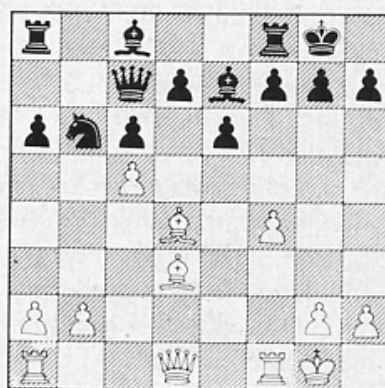
Nr. 9



Hvid trækker og vinder.

Derefter et klassisk tema, effektueret af Kusmin, der var med på turneringens delte 2. plads og som her tugter Svesjnikov.

Nr. 10

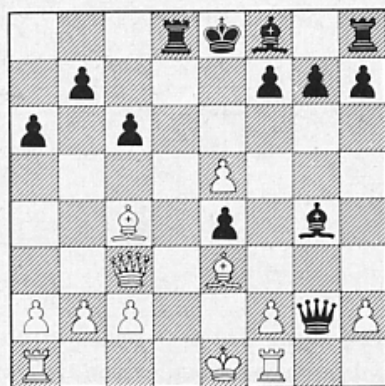


Hvid trækker og vinder.

I det østtyske skaktidsskrift har man en fast spalte med kombinationsøvelser, hvor man hvert år kårer »Årets kombination« blandt de præstationer, læserne sender til bedømmelse som selvført, attesteret af modstanderen.

Vinderen for 1973 var denne kombination, som Fetscher spillede med de sorte brikker ved en turnering i Walddorf:

Nr. 11



Sort trækker og vinder.

Løsninger

6. Thörblom trak 1. **Sxe6!** Når først man har fundet det, synes det meget nærliggende. Den i forvejen betrængte sorte stilling falder sammen på mange måder, men naturligvis hurtigst, hvis man som Seeger ikke ser dybden i starttrækket: 1. —, **fxe6** 2. **Dxg6!** opgivet. Så nær var matten.

7. Det viste sig hurtigt, at der ikke var meget ved Hughes' forsøg som skabende åbningsteoriker. Bennett trak simpelthen 1. **Lb6!**

8. Rundaus lynpræstation forløb således: 1. **dx6!! Txd1** 2. **cx6, Kb8** 3. **Txd1, c6**. Eller 3. —, **Dxb1** 4. **Txb1** fulgt af 5. **Lxa7**†. 4. **Lxc6, Kc7** 5. **Td7†, Kxc6** 6. **b8S† mat!** Sandelig prikken over i'et.

9. Spasskij trak 1. **Sxg7†! Kxe7** 2. **Dg5†, f6** 3. **Kf8** dur heller ikke p.gr.a. 3. **Sf5, Sc5** 4. **e6! exf6†, Kd8** 4. **f7†, Kc7**. Sort havde også tabt ved 4. —, **Df6** 5. **Se6†, Ke7** 6. **Sc5†Kd8** 7. **Sb7†, Kc7** 8. **Dxf6, Sxf6** 9. **Te7†**. Denne vej fortsatte sort imidlertid heller ikke langt: 5. **Df4†! opgivet**. Hvis 5. —, **Kb6** falder damen efter 6. **Te6**. Mens 6. **Te8†** tager sig kærligt af muligheden 5. —, **Kc8**.

10. Kusmin bragte det gode gamle dobbeltoffer med løberparret på g7 og h7: 1. **Lxh7†! Kxh7** 2. **Dh5†, Kg8** 3. **Lxg7! Kxg7** 4. **Dg4†, Kh7** 5. **Tf3, Lxc5†** - hævnkakken! - 6. **Kh1, opgivet**.

11. Den østtyske vinderkombination indledtes med trussel på d1: 1. —, **Df3!** 2. **Ld2, Lb4!!** 3. **Dxb4**. 3. **Lxf7†** var foreslået som afværge-mulighed, men sort slår blot med dronningen

og fornyer straks efter truslen på f3. 3. —, **Td3!** 4. **Lxf7†, Kxf7** 5. **Dxb7†, Kg6**, hvid opgiver. Også her skulle man igennem et par hævnkakker, før resultatet blev set i øjnene.

Omslagsdiagrammet

Sort har netop spillet 33. —, **Kg8-h8** og troede nu at afbytningen på e6 var ufarlig - med kongen på g8 truede hvid med 34. **Lxe6, Txd1** 35. **Dxf7†, Kh7** 36. **Lf5†** - men hvid har endnu en mattrussel: 34. **Lxe6! Txd1** 35. **Da8†, Kh7** 36. **Lxf7**, sort opgiver.

Stillingen er fra partiet *Bilek-Farago* spillet i det 29. ungarske mesterskab, Budapest 1973. Turneringen blev spillet i december med 16 deltagere og sluttede med resultatet: 1.-3. IGM Adorjan, IGM Csom og IGM Ribli hver 10, 4.-5. Farago og IM Sax hver 9½, 6. IM Honfi 8½, 7.-8. IGM Bilek og IM Forintos hver 8, osv.

Omslagsdiagrammet i nr. 9 (1973)

var som allerede nævnt i nr. 11 (1973), s. 310 ukorrekt. Opgaven fremtrådte som en studie af Carl Carls og betingelsen var: Hvid trækker og vinder. Dette er for det første forkert. Opgaven er taget fra afsnittet med studier i Kurt Richters bog om Carl Carls, hvor betingelsen er: Hvid trækker og vinder (mat i 5 træk). Den angivne biløsning førte kun til gevinst - ikke til mat i 5 træk.

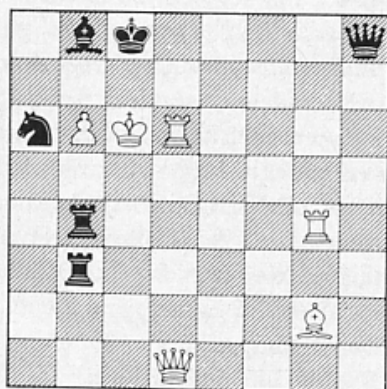
Dansk Skak Unions PRESSESERVICE

v/ Kaj Rosell
Nattergalevej 36,
8210 Århus V.

Tegn abonnement på DSU's pressemeddelelser, som kommer ca. 24 gange årligt. Altid de sidste nyheder - både inden- og udenlandske. Partier og kommentarer. Hav altid det sidste nye eksemplar liggende fremme i klubben! Pris årligt: 45 kr.

Pressemeddelelserne forsendes i kuvert direkte til abonnenten.

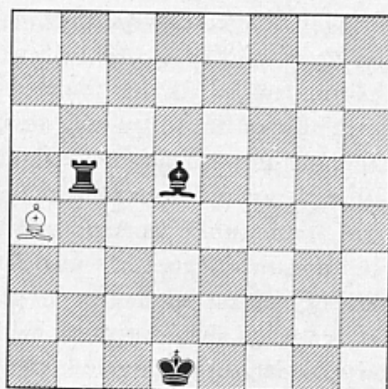
For det andet er stillingen reproduceret forkert i den nævnte bog. Med velvillig bistand af Det kgl. bibliotek i Haag, som har tidsskriftet *Revue d'échecs* 1901, hvor stillingen først er publiceret, er det nu opklaret, at den originale stilling er en nogen anden end vist på omslaget af nr. 9 (1973) og at der er tale om en partislutning (måske mere korrekt en konstruktion ud fra et spillet parti - stillingen virker meget lidt partitro) *Carl Carls - X* fra 1898. Stillingen er:



Mat i 5 træk

Og løsningen: 1. Tg8†, Dxc8 2. Lh3†, Txc3 3. Td8†, Dxd8† 4. Dg4†, Txc4 5. b7† mat!

Hvor er den hvide konge?



Man ser straks at den hvide konge mangler i diagramstillingen og ser man nærmere på stillingen opdager man at den sorte konge står skak. Men hvordan er stillingen fremkommet? Er den overhovedet lovlig selvom vi anbringer den hvide konge et tilfældigt sted?

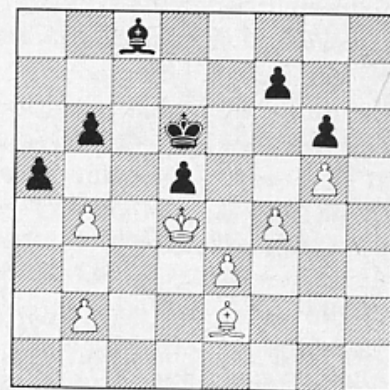
Problemet er nu at anbringe den hvide konge så stillingen bliver lovlig.

Løsning side 137

Løberslutspil fra mesterpraksis

Af BENT LARSEN

Lagde De mærke til slutspillet Iskov-Rosenlund i aprilnummeret? Ved rigtigt forsvar havde Sort kunnet holde den hvide konge ude, en situation der meget oftere opstår i løberslutspil end i springerslutspil. Løberen er jo »farveblind«. Men sommetider skal der alligevel ikke ret meget til, for at den ene part fremtvinger gevinst. Man kan næsten sige, at gevinstmetoden over alle andre er: trækvang! - Her er fem instruktive løberslutspil fra turneringer i 1973 og -74.



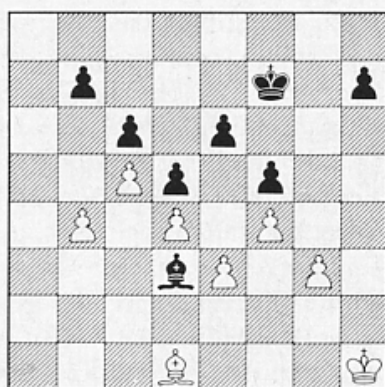
Denne stilling opstod i et parti Szabo-Korenskiy, Sochi 1973. Hvid vandt efter 41. bxa5, bxa5 42. Lb5, Le6?? 43. Le8! Ke7 44. Lc6, Kd6 45. Lb7! (En typisk trækvang) f6 46. gxf6, Lf7 47. Lc8, Lg8 48. Lg4, Lf7 49. Lc8, Lg8 50. Lh3, Lf7 51. Lg4, Le8 52. Lf3, Lf7 53. Ld1! Ke6 (53. —, Le6 54. Lb3 med truslen e4) 54. Lb3, Kxf6 55. Lxd5, Le8 56. e4, g5 57. e5†, Kf5 58. fxc5, Kxc5 59. Kc5, Kf5 60. Lc6, Lf7 61. Kd6, Lb3 62. Ld7†, Ke4 63. e6, Kd3 64. e7, Lf7 65. La4, Kc4 66. Kd7. Men Szabo påstår, at løberslutspillet fra starten var remis, og han angiver 42. —, Lf5! 43. Le8, Le6 44. b3, Ke7 45. Lc6, Kd6 46. Lb7, f6, her har Hvid ikke gevinstmanøvre Lb3. Man kan forsøge forskellige andre fiduser, men Sort kan forsvare sig.

At slutspillet var remis fra starten, har Szabo imidlertid ikke ret i! I sine korte bemærkninger i *Sjakhmatnyj bjulleten* forbigår han sit 41. træk i tavshed, selv om enhver bondeafbytning er en alvorlig sag for den, der vil vinde en stilling med så reduceret materiale. Faktisk er 41. Lf3! en kendt finesse, og bxa5 fortjener to spørgsmålstegn af de fedeste. 41. Lf3! vinder let, f.eks. 41. —, Le6 42. bxa5, bxa5 43. Lg2 med trækvang

eller, hvis man bedre kan lide det, 42. b5. Eller 41. —, Lb7 42. b5! Denne bonde tager et felt fra Sorts løber og konge, og det bliver let at bringe ham i træktvang. En af gevinstmetoderne er stadig løbermanøvren til b3: 42. —, Ke6 43. Lg4†, Kd6 44. Lh3, La8 45. Lc8, Kc7 46. Lg4, Kd6 47. Ld1, Lb7 48. Lb3 fulgt af e4. En anden ser sådan ud: 45. f5, gxf5 46. Lxf5, Lb7 47. Lg4, La8 48. Lc8, Kc7 49. Le6! fxe6 50. g6, Kd6 51. g7, e5† 52. Kd3.

Sorts sidste træk inden diagramstillingen var 40. —, a6-a5. Hvis man går ud fra den hovedregel, at der skal tre svagheder til for at tabe sådan et løberslutspil, kan vi betragte f7 og d5 som de to, men er a6 en tredje, selv om den ikke er fastlagt? Eller kan man tælle g6 med? Den slags tommelfingerregler er meget gode, men det er sommetider lidt svært at få dem til at passe. Stil a-bonden tilbage på a7, Hvid vinder alligevel! (1. Lf3, Lb7 2. Ld1 eller 1. —, Le6 2. b5) Iøvrigt er stillingen af en type, som Sort ofte pådrager sig, når han spiller en smule slapt i én af de varianter i Dronninggambit, hvor han skal skaffe sig et aktivt officersspil som erstatning for en isoleret d-bonde.

Her er et andet løberslutspil, der ligner mange andre, man har set i tidens løb. En stonewall, hvor Sorts dårlige løber er sluppet ud. Efter afbytning af alle de officerer, den kunne samarbejde med, er den nu dårlig alligevel. Men måske er stillingen så lukket, at Hvid ikke kan trænge igennem?



Friehoff-O'Kelly, Solingen 1973: 41. Kg2, h6?? 42. Kh3, Lf1† 43. Kh4, Ld3 44. Lh5†, Kf6 45. Le8! Ke7 46. Lg6, Le2 47. Lh5, Ld3 48. Lf3, Kf6 49. Kh5, Kg7 50. Ld1! Le4!? 51. Le2! Lc2 52. b5, cxb5 53. Lxb5, Ld1† 54. Kh4, Kf7 55. Ld7, Ke7 56. Lc8, Le2 57. Kh3 Lf1† 58. Kh2, Ld3 59. Kg2, Lb5 60. Kf2, Lc6 61. Ke1, Le8

62. Lxb7, Kd7 63. La6, Kc6 64. Le2, Lf7 65. Kf2, Le8 66. Kg2, Lg6 67. Kh3, Lf7 68. Kh4, Le8 69. g4, fxe4 70. Lxe4, Ld7 71. Kh5, Kb5 72. Kxh6, Kc4 73. Kg5, Kd3 74. Kf6, Kxe3 74. Ke5, Sort opgav. Et fikst slutspil. I træktvangsstillingen efter 50. Ld1 analyserer Benko i *Chess life & review* forskellige muligheder, bl.a. 50. —, Lc4 51. g4! Her vinder Hvid let efter 51. —, fxe4 52. Lxe4, Kf6 53. Kxh6, der truer Lh5-e8-d7-c8 fulgt af træktvangsfiduser. Lige så let er 51. —, Ld3 52. g5, hxe5 53. fxe5 fulgt af Kh4-g3-f4-e5, her ser man en af ulemperne ved 41. —, h6; hvis denne bonde stod på h7, ville Hvid intet opnå ved at få bonden frem til g5.

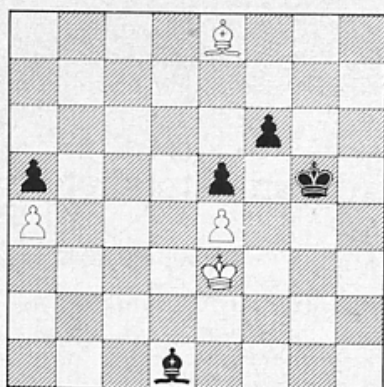
Endvidere analyserer Benko 50. —, Kh7 51. g4, men uden at komme ind på Sorts bedste forsvare: 51. —, fxe4 52. Lxe4, Lf5 53. Le2, Lg6† 54. Kg4! Nu kan Sort ikke hindre b5, for efter 54. —, Le8? 55. f5! bryder Hvid straks ind i stillingen. Men efter 54. —, Kg7 55. b5! er det ikke let at påvise gevinst. Jeg mener dog, den er der. En af mine varianter ser sådan ud: 55. —, Le8 56. b6, Ld7 (ellers La6!) 57. Kf3, Kf6 58. e4, dxe4† 59. Kxe4, Lc8 60. Kf3, Ld7 61. Kg3, Lc8 62. Ld3, Ld7 63. Kh4, Lc8 64. Kh5, Kg7 65. Le2, Kh7 66. Lf1, Kg7 67. Ld3, Ld7 68. f5! Pointen er 68. —, exf5? 69. La6! Lc8 70. d5! med gevinst. 68. —, Kf6 69. fxe6, Kxe6 70. Le4 ser også ud til at vinde, f.eks. 70. —, Lc8 71. Kxh6, Kf6 72. Kh7, Kf7 73. Kh8, Kf8 74. d5, cxd5 75. Lxd5, Ke7 76. Kg7 etc.

I partifortsættelsen var de hvide kongevandringer bemærkelsesværdige. Den hvide konge var godt på vej til b6, da Sort frivilligt opgav b7-bonden. Så gik den tilbage til h5.

Benko påstår uden nærmere bevis, at Sort kunne holde remis uden fejlen 41. —, h6. Det synes at være rigtigt. Han skal blot passe på, at den Hvide løber ikke kommer til e8-d7-c8. Kh4 besvares med Kg6, Lh5† med Kf6, Le8 med Ke7. Måske hvid sin bonde frem til g5, stilles den sorte konge på f7, Kh5 besvares med Kg7. Via dronningfløjen kan den hvide konge ikke trænge ind, Sort stiller blot sin løber på b5.

Med hvid bonde på e5 i st.f. e3 ville stillingen være vundet i alle tilfælde, dels fordi Lh5 ikke kunne besvares med Kf6, dels fordi afbytninger på f5 ville give Hvid en fribonde.

Endelig bringer Benko en stilling fra et parti i en ungarsk turnering. Partiet gik til bedømmelse og blev erklæret vundet for Sort, Jankovicz og Hevizi var altså mindre impliceret i den endelige gevinstføring end jury bestående af stærke mestre.



De to hvide bønder er fastlagt på den gale farve, og desuden har Sort en bonde i overvægt. At Sort har den gale randbonde maner dog til eftertanke, det vinder ikke at skabe en fribonde med f6-f5. Sort tilstræber en trækvang med Kc5 og Lc6 mod Kc3 og Lc2, Hvid i trækket taber straks. Men Sort i trækket vinder også denne stilling, som Benko kalder nr. 2. Han angiver bl.a. 1. —, Ld7 2. Ld1, Le8 3. Lb3 (3. Lc2?? Lc6!) Lh5 4. Lc2, Lg6 5. Ld3, Le8 6. Lc2, Lc6! Mod 4. Le6 vinder han med 4. —, Lf3 5. Lf5, Kd6 6. Lg6, Lg4 7. Lf7, Ld7 8. Lb3, Lc6 9. Lc2, Kc5! Kd6 gjorde altså klar til denne trækvang, men fratog desuden løberen feltet d7 (6. Kc4, Le2† 7. Kc3? Ld1).

En anden variant ser sådan ud, fra stilling 2: 1. —, Ld7 2. Ld1, Le8 3. Lb3, Lh5 4. Lc4, Lg6 5. Ld5 (5. Ld3, Le8 6. Lc2, Lc6), Lf5! 8. Lb7, Ld7.

Flere varianter kan anføres, men pointen er hele tiden den samme, trækvang.

Overgangen fra partistillingen til stilling 2 kan ske således: 1. —, Kh6 2. Lc6, Kg6 3. Le8†, Kg7 4. Lc6, Kf8 5. Kd2, Lb3 6. Kc3, Le6 7. Lb5, Ke7 8. Le2, Kd6 9. Ld3, Kc5 10. Lc2, Ld7 11. Lb3, Lc6 12. Lc2 - men her kunne gevinstføringen åbenbart afkortes med 10. —, Lg4.

6. matchparti i Puertorico viste et eksempel på et løberslutspil, der næsten direkte opstod af en åbningsvariant. At lægge centrumsbønderne fast på en sådan måde, at man sidder tilbage med en dårlig løber, er ikke efter min smag, men andre ser mere robust på den slags.

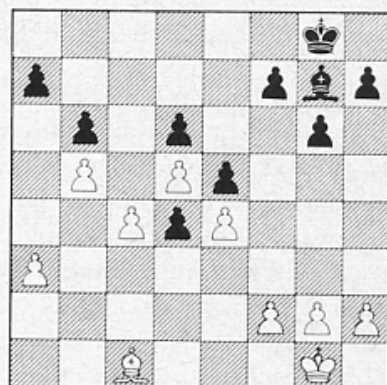
5535

Siciliansk

Hvid: *Spasskij* Sort: *R. Byrne*

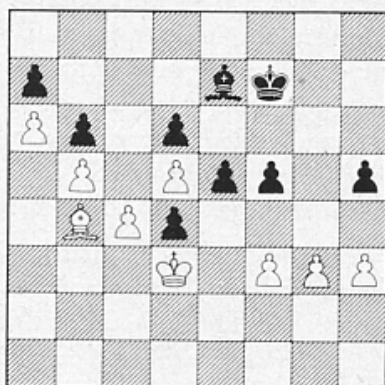
1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. Lb5†, Ld7 4. Lxd7†, Dxd7 5. c4, e5?! 5. —, Dg4?! 6. 0-0 plejer at vinde for Hvid i løbet af en snes træk. Men 5. —, Sc6 fulgt af g6 er mere efter min smag. 6. Sc3, Sc6 7. d3, g6 8. a3, Lg7 9. Tb1, Sge7 10. b4, b6 11. 0-0, 0-0 12. Sd5, Sxd5 13. cxd5, Sd4 14.

Sxd4, cxd4 15. Ld2, Tac8 16. Db3, Tc7. Stærkt i betragtning kommer 16. —, b5, fulgt af h5, Kh7 og Lh6. Varianten er nok god nok til remis ved omhygeligt spil, og mere ønskede Byrne ikke, han har hørt om en psykologisk taktik, der går ud på at spille nogle remiser for at rekreere sig efter det chok, som det er at tabe, og da navnlig at tabe så drastisk som i 3. og 4. matchparti. 17. Tbc1, Tfc8 18. b5! Txc1 19. Txc1, Txc1† 20. Lxc1, Dc7 21. Dc4, Dxc4 22. dxc4.



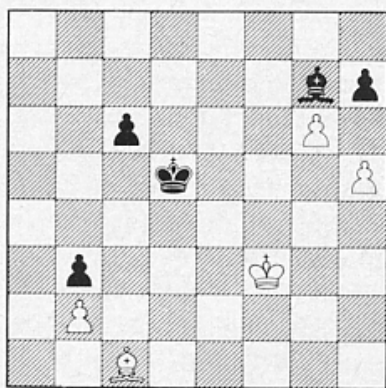
Den sorte løber er dårlig, men bonden på c4 er kun noget værd i forbindelse med forskellige offergennembrud. Sort burde nu spille 22. —, f5! Den kan Hvid næppe tillade sig at slå, og efter 23. f3, f4 kan Sort lade sin konge forsvare kongefløjen og dække d6 og b6 med løberen. 22. —, f6? 23. Kf1, Lf8 24. a4, Le7 25. Ke2, Kf7 26. Ld2, f5. Et mærkeligt tidspunkt at blive modig på. Kunne Hvid vinde mod passivt forsvar? Efter 26. —, Ld8 27. Lb4, Lc7 28. g3, Kg7 29. f4, Kf7 30. Kf3, Kg7 ville 31. g4 være en instruktiv fejl, Sort svarer g5! og blokerer hele stillingen. Men Hvid kan prøve 31. h4, f.eks. 31. —, h6 32. Kg4 med truslen h5, eller 31. —, h5 32. g4, den sorte stilling er i hvert fald meget vanskelig, løberen deltager jo slet ikke i begivenhederne på kongefløjen. - Alligevel tror jeg ikke, stillingen er vundet for Hvid. Jeg forestiller mig, at Sort må beholde løberen på e7, altså tillade a5-a6. Når løberen deltager i forsvaret af kongefløjen, skulle det være muligt at holde Hvid ude. Godt ser 26. —, h5 ud, 27. f4, g5! fører straks til remis. 27. exf5! gxf5 28. Kd3, Lf6 29. f3, h5 30. a5, Ke8 31. a6, Kd7 32. g3, Kc7 33. h3, Kd7 34. La5, Kc7 35. Le1, Kd7 36. Lf2, Ke8. Nu angiver mange skakblade: 37. Lg1, Le7 38. f4, exf4 39. gxf4, Kd7 osv. Det ser meget mærkeligt ud. Hvad skulle løberen på g1? Hvorfor spillede Sort ikke 38. —, Kd7 fulgt af Lf6 og e4? Jeg tror mere på følgende version, der står i *Schaakend Nederland*: 37. Le1, Kf7?? Hvids gevinstchancer er forbundet med g4, hvorfor Sort sender sin konge

til denne fløj. Men den skulle være blevet på d7-c7, for at tage kraften af forskellige gennembrud med c5. 38. Lb4, Le7. 38. —, Kc7 39. La5!



39. f4! exf4. Tvunget, der truede jo afbytning på e5 og e7 samt c5. 39. —, fxe5†, Kxe5 41. Ld2 duer heller ikke. 40. gxf4, Ke8 41. Kxd4, Kd7 42. Kd3, Kc7. Det hemmelige træk. 43. Ke3, Lf6 44. Kf3, h4. Eller 44. —, Ld4 45. Kg3, Lf6 46. La3 (træktvang, Kd7 besvares med 47. c5!), Ld8 47. Lb2 med truslen Lg7-h6-g5. 45. Ke3, Lg7 46. Kd3, Lf6 47. Ld2, Kd7 48. Le3, Kc7 49. Lf2, Kc8. Sort var igen i træktvang. 50. c5!, dxc5. Eller 50. —, bxc5 51. Le1, Ld8 52. Lc3 og Lg7-h6. 51. d6, Kd7 52. Lxc5, Ld8 53. Lb4, Ke6 54. Kc4, Lf6 55. Lc5, Ld8 56. Ld4, Kxd6 57. Le5†, Ke6 58. Lb8, Kd7 59. Kd5, opgivet.

Endelig er her en stilling fra Spiridonov-Spasskij, Tallin 1973. Den bulgarske mester har spillet slutspillet dårligt, men redder remisen p.g.r.a. Spasskij's tidnød.



For at beholde en bonde på kongefløjen spiller Sort 35. —, h6?, men den kendsgerning, at denne bonde står i slag, redder Hvid fra at komme i træktvang: 36. Ke2, c5 37. Ld2! c4 38. Lc3, Lxc3 39. bxc3, Ke6. Remis.

Men 35. —, hxg6 36. hxg6, c5 vandt let, pointen er selvfølgelig en træktvang: 37. Ke3, c4 38. Kf3, Kd4 39. Ke2, Ke4 40. Kd2, Kf5 41. Ke3, Lf6 42. Kf3, Ld4! Nu besvares Kg3 med Ke4 og Ke2 med Kxg6.

partier

Århusmesterskabet 1974

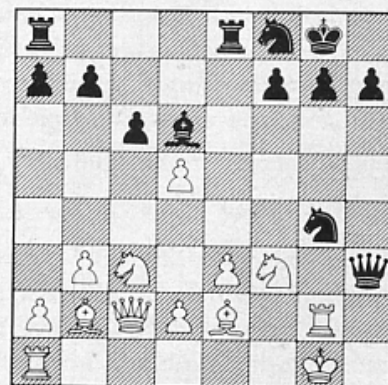
5536 Dronningindisk angreb

Hvid: Ove Kroll, Nordre

Sort: Frode Søby, Århus Skk.

6. runde.

1. Sf3, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, d5 4. e3, Sbd7 5. b3, c6 6. Lb2, Ld6 7. Le2, 0-0 8. 0-0, Te8 9. Dc2, De7 10. Sd4. Stillingen er bortset fra ro-kaderne identisk med Niemzowitsch-Ahues, Frankfurt 1930. N. forsyner her Sd4 med et råbetegn og anbefaler iøvrigt 10. —, a6 som en forberedelse til gennemførelse af e6-e5. Jeg vælger et afventende træk med den lumske bagtanke at bekæmpe hvids næste træk med taktiske midler. 10. —, Sf8 11. f4. Helt efter N.s forskrift. Hvid regner nu med at have forhindret e5. 11. —, e5! Alligevel - trækket er indledningen til et chancerigt kombinationsspil, som jeg mente var afgørende (sml. sorts 18. træk). Vi ser, at 12. Sf5 tilbagevises med 12. —, Lxf5 13. Dxf5, exf4 og nu følger på 14. exf4, d4! med officersgevinst. 12. fxe5, Dxe5 13. Sf3, Dh5 14. cxd5, Lg4?! Hvorvidt først 14. —, Lf5 er en forstærkning, er et uafklaret spørgsmål. Det tamme 14. —, cxd5 faldt mig ikke ind. 15. h3. Naturligvis. 15. g3 giver uden videre sort overtaget efter 15. —, cxd5. Nu følger et offer, der utallige gange har figureret i lærebøger, tidsskrifter og diverse skakspalter - vel at bemærke i korrekt form. 15. —, Lxh3. Megen nyttig betænkningstid kunne, som Jørn Sloth foreslår, investeres i muligheden 15. —, Sg6. Nogen udtømmende analyse er svær at præstere. 16. gxh3, Dxh3 17. Tf2, Sg4 18. Tg2 og nu den pointe jeg havde glædet mig til:



Fortsættes side 136

Redaktion:

JAN MORTENSEN (originalopgaver - diverse)

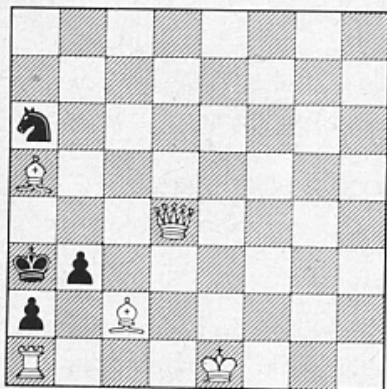
Sct. Olavsallé 44, 2630 Tåstrup. Tlf. (01) 99 25 58

J. P. TOFT (løserturneringen)

Broagergade 8, 1672 København V. Tlf. (01) 22 08 22.

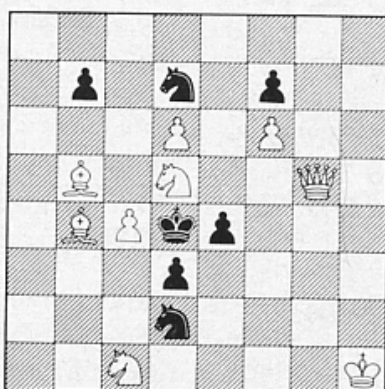
Originalopgaver

9434. Yves Cheylan
Oran (Algeriet)



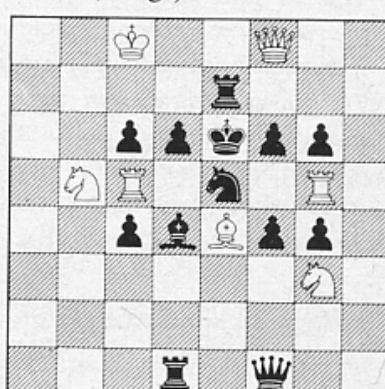
Mat i 2 træk

9435. Per Grevlund
Ålborg



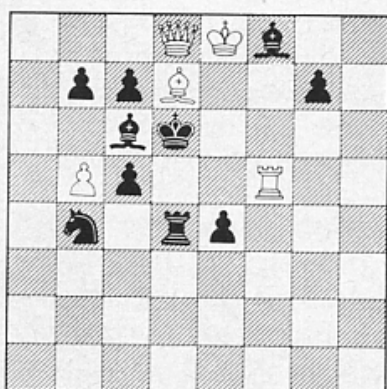
Mat i 2 træk

9436. David Hjelle
Volda (Norge)



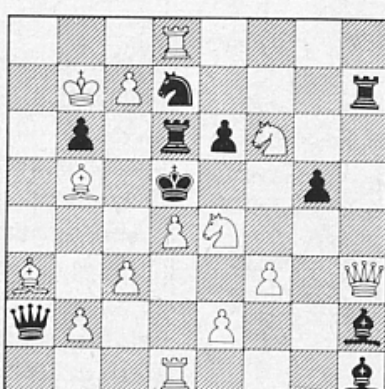
Mat i 2 træk

9437. W. Hoek, Hag
Haag



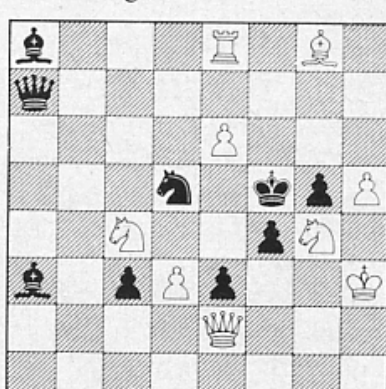
Mat i 2 træk

9438. Lars Larsen
Vers., L'Italia Scacch. 1950



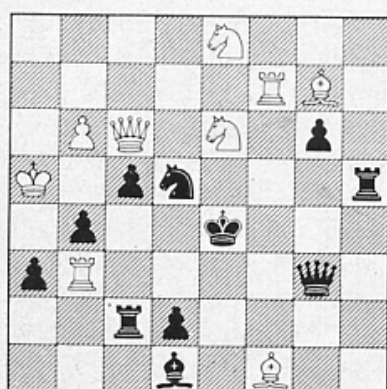
Mat i 2 træk

9439. Arthur Madsen
Svendborg



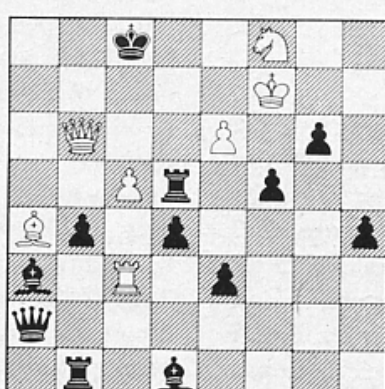
Mat i 2 træk

9440. Alf Myrhaug
Nannestad (Norge)



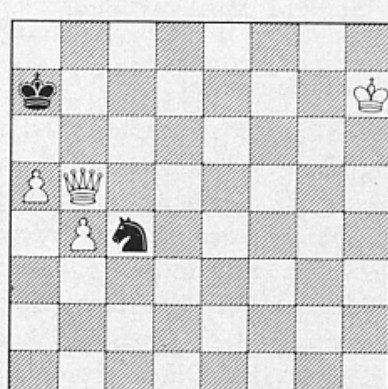
Mat i 2 træk

9441. Hilding Fröberg
Handen (Sverige)



Mat i 3 træk

9442. Artur Hemmingsson
Frösön (Sverige)



Mat i 4 træk

Reproduktioner (alle mat i 2 træk)

9443. P. ten Cate, Maasbode 1926: Kh1, Dh4, Le6, Sg8 - Kg6, Lf8, Bh2.

9444. A. Chéron, L'illustration 1936: Kh6, Dd4, Lh5, Sc8, Bc6 - Ke6, Bf7.

9445. A. Jakab, 3 hædr. omt. Good Companion 1922: Kd3, Df6, Sc1 - Kb1, Bf7.

9446. F. Jelinek, Ruch 1948: Ka4, Dc7, Sd7 - Ka8, La7, Se7, Ba6.

9447. A. N. Lebedev, Zadatschi i Etjudi 1929: Kb7, Df6, Tf5, Lf7, Sh6 - Kf8, Dh7.

9448. G. Renaud, Chess Amateur 1925: Kf6, Dg2, Sb6, Sc5, Bb2 - Ke3, Bf7.

9449. W. Preiswerk, Basler Nachrichten 1908: Kc5, Da1, Lf5, Sb7, Bc3 - Kb3, Sa3.

9450. C. Schultz, Die Schwalbe 1929: Ke3, Da1, Lg1, Sg3 - Kg2, Le2, Bg4.

Løsninger til opgaverne i marts-nummeret

9398. (Per Grevlund). 1. Ta5? Lf4! 1. Tc6? dxc6†! Ta6!

9399. (H. Hermanson). 1. Sxd1? Dd5! 1. Db3!

9400. (D. Hjelle). 1. Df5? Sc5! 1. K-? Sf6! 1. Db!

9401. (W. Hoek). 1. Dxc4? Kf4! 1. Lxf5? Ke2! 1. De7!

9402. (V. Johnsen). 1. exd6/e6? Te5! 1. Df4? e1DT! 1. Tb4? Kd5! 1. Df2? exd5! 1. Dd6!

9403. (Lars Larsen). 1. Dg4!

9404. (J. M. Leitel). 1. Txe6!

9405. (A. Myrhaug). 1. b7!

9406. (Leif C. Schmidt). 1. h8T! 1. hxg8T!

9407. (Brunner). 1. Kc7! - 1. Ka7 strander på Kb3! Mærkeligt nok har flere overset dette.

9408. (Carpenter). 1. Dh8.

9409. (B. Giöbel). 1. La3.

9410. (Kubbel). 1. Dd4.

9411. (Massmann). 1. Db4.

9412. (J. Scheel). 1. Ta6.

9413. (Speckmann). 1. La5.

9414. (Szentgyörgyi). 1. f8L.

9415. (Weenink). 1. Sd5.

Løserliste (marts).

Aaen 254. I. N. Andersen 352. H. Andreasen 462. Arnfast 379. Frede Back 30. I. Balle 247. A. Binderup 322. K. Bundgård 139. Bühring 191. Dithmer 487. Dysted 86. E. v. Essen 63. Flarup 360. Friisberg 187. Grevlund 531. Leif Hansen 75. Sv. B. Hansen 470. Vilh. Hansen 52. Hedebo 283. Jacobsen 53. A. E. Jensen 323. Leif Jensen 264. N. P. Jensen 192. Ole Jensen 62. Thøger G. Jensen 20. Bjarne Jonsen 36. Verner Johansen 46. Ole Jørgensen 357. Klüver 528. Kløve 426. Keld

Knudsen 234. B. O. Kristensen 472. Kroll 332. Kvist 248. Lahn-Nielsen 183. Landbo 210. Finn Larsen 259. Torben Larsen 75. Jens Nielsen 64. Jørgen Nielsen 421. V. J. Olesen 534. C. Rønø Pedersen 112. J. R. Pedersen 194. P. E. Rønø 182. K. Sand 340. Leif C. Schmidt 508. Skotte 264. Søndberg 343. Leo S. Sørensen 212. Thrane 478. Tipsmark 448.

Tre løsere passerer denne gang 500 points: Per Grevlund, Ålborg, Hans Klüver, Hamburg, og Leif C. Schmidt, Rødovre.

ÅRHUSMESTERSKABET

Fortsat fra side 134

18. —, Txe3?! der indebærer flg. interessante varianter: a) 19. dxc3, Sxe3 sort vinder straks. b) 19. Sg5, Lc5!! sort vinder igen. Endelig den pinlige partivariant 19. Df5! Faktisk det reddende træk. Heldigvis er der fremdeles masser af rævestreger i stillingen. 19. —, Lc5 20. d4! Lxd4 med ideen 21. Sxd4, Tg3!! og mat til følge. Desværre kun ønsketænkning. 21. Dxc4! Te4† Dette træk skønnede jeg bød på de største praktiske chancer, da den hvide konge står i sin bare skjorte. Hvid får mere end rigelig kompensations for damen, men jeg havde øjnet en officers tilbageerobring....

Alternativet var et slutspil efter 21. —, Dxc4 22. Txc4, Txe2† 23. Sxd4, Txb2. Hvem bryder sig om det? 22. Sxd4, Txc4 23. Txc4, h5 24. Te4, f5. Tårnet er nu overbelastet og dækningen af e3 kan ikke opretholdes (25. Te7, Sg6 26. Te6, Sf4). Derfor 25. Sxf5, Dxf5 26. dxc6, Dc5† 27. Kh1, Dxc6 28. Tg1, Te8 29. Sd5, Se6 30. Lc4, b5. Dette frække, men konsekvente træk giver hvid en chance for at kombinere forkert. 31. Txe6? Kroll glemmer bindingen af Sd5. I mellemtiden var jeg blevet hed om ørerne over flg. korrekte hvide fortsættelse: 31. Txc7†! Sxg7 32. Se7†† Kf8 33. Sxc6, Txe4 34. Lxb5 osv. Når Kroll ikke opdagede denne variant hænger det rimeligvis sammen med begyndende tidnød, hvilket næppe kan undre. Efter en *andante*-åbning, et *allegro-agitato* midtspil, kommer nu finalen, *presto*. 31. —, Txe6 32. Txc7†, Kf8 33. Tc7, Te1†, hvid opgiver. Den sorte dame griber afgørende ind efter 34. Kh2, Dd6† 35. Kg2, Dg6† 36. Kf2, Dg1† 37. Kf3. bxc4 osv. Læserne afgør selv, om retfærdigheden skete fyldest.

Frode Søby

Løsning på opgaven side 131

Anbringes den hvide konge på c3 er stillingen lovlig! For at forstå hvorfor stillingen nu er lovlig går vi et par træk tilbage i det tænkte parti, som har ført til stillingen. Vi anbringer først den hvide konge på b3, dernæst en hvid bonde på c2 og endelig en sort bonde på b4. Den hvide konge står nu skak og stillingen kan, som det let ses, fremkomme på fuldt legal vis.

Spillet fortsætter nu: 1. c4, bxc3 e.p.†† 2. Kxc3 og vi er fremme ved den ønskede stilling.

Opgaven viser sig altså at være en almindelig retroopgave. Den har været offentliggjort i det maj-nummeret 1973 af det amerikanske tidsskrift *Scientific American*, som ikke kender opgavens forfatter.

Mekanismen i opgaven er den samme som bruges til at fremtrylle en dobbeltskak med to dronninger. F.eks. i følgende stilling: H.: Kb3, Bc2/ S.: Kd1, Db5, Dd5, Bb4.

korrespondanceskak

Nordisk mesterskab i korrespondanceskak?

Roald Berthelsen, Sverige har luftet tanken om at genoplive en sådan turnering og har endda tilbudt at lede den. Jeg synes, at det er en god ide og vil derfor kontakte K-skaklederne i de andre nordiske lande samt undersøge interessen herhjemme.

RBs forslag går på en gruppe, bestående af 2 stærke spillere fra hvert af landene, men han er åben overfor eventuelle andre forslag. Hvad siger de stærke danske K-skakspillere? Jeg hører meget gerne kommentarer fra jer, selvfølgelig allerhelst positive. Vi finder nok ud af præmier i en fornuftig størrelsesorden.

Samme Roald Berthelsen er iøvrigt redaktør af et udmærket lille skakblad om nordisk K-skak. Det udkommer 4 gange årlig og koster 10 kroner pr. år. Adressen er: *Roald Berthelsen, Marknadsvägen 79, S-18334 Täby, Sverige.*

Og vedrørende den nordiske turnering: Hører jeg fra jer snart? Min adresse er: *Akacievej 1, 6600 Vejen.*

Knud Fischer

Enkeltmandsturnering

Turneringsleder:

Axel Nielsen, Klostervej 23, 5000 Odense.
Tlf. (09) 12 52 50 . Giro 96 38

Nye grupper startes, når der foreligger 7 tilmeldelser. Indskud: Mesterklassen kr. 40.00, 1. kl. kr. 35.00, 2., 3. og 4. klasse kr. 30.00.

Nye deltagere kan melde sig til 2., 3. eller 4. klasse efter formodet spillestyrke, alle øvrige spillere kan melde sig til den klasse, hvor de i henhold til tidligere resultater hører hjemme. Samtidig med tilmeldelsen bedes spillerne oplyse, gennem hvilken klub de er medlem af Dansk Skak Union, eller om de er »enkeltmedlem«. Enkeltmedlemmer kan optages ved henvendelse til unionens kasserer.

Endvidere bedes spillerne meget gerne anføre personnummer, hvad der vil lette turneringslederens arbejde.

Spillerne kan ikke forvente at modtage startbrev, før indskudet er betalt.

Afsluttede partier

Landsholdsklassen 1972: Sigfred From remis med Benny Damborg, Ove Søgaard vundet over Sigfred From, Gunnar Nielsen vundet over Sigfred From. Landsholdsklassen 1973: Børge Nielsen remis mod Jens Chr. Lund, Jens Chr. Lund vundet over P. Korning.

Mesterklassen: 174: 7/3, 7/4. - 175: 7/3, 1-6, 3-4. - 176: 6/7, 2/4.

1. klasse: 320: Partiet 3 mod 1 indkaldes til bedømmelse. - 323: 1-6, 4/6. - 324: 6/7. - 325: 2/3, 5/1.

2. klasse: 672: 5/3. - 677: 5/7. - 680: 3-4. - 681: 4/7, 4/5. - 684: 6/2. - 685: 4/2, 7/5. - 686: 7/5, 4/5, 3/6. - 687: 1/3, 4/6, 3/5, 4/7. - 689: 5/2. - 690: 4/6, 5-1. - 691: 3-6, 7/6. - 692: 2/1, 5/2. - 693: 6/3. - 694: 4/3, 2/3.

3. klasse: 740: 6-4, 7/6. - 746: Partiet 4 mod 5 indkaldes til bedømmelse. - 750: 7/3, 6/2. - 751: 6-2, 6/7, 3-1. - 752: 4/1. - 753: 6/7. - 754: 7-1, 5/7. - 755: 4/3. - 756: 4/1, 4/7, 2/7, 6/7, 3/1. - 757: 7/5, 4-7. - 758: 4/3. - 759: 1/2, 3/4. - 760: 3/4, 5/4 på tid. - 761: 4/5, 2/6, 7/1, 7/6, 4/7, 5/3. - 762: 5 opgiver alle partier, 3/4, 1/4, 6/4, 2/4, 7/4. - 764: 5/1.

4. klasse: 672: 1/3. - 673: 2/3, 2/5. - 674: 1/6, 1/5. - 675: 7-1, 1-4, 3/4. - 676: 3/4, 3/6, 4/5. - 677: 4/2, 4/5, 2/3. - 678: 5/7, 3/2, 5/1, 3/1, 7/4, 3/4. - 679: 3/4, 6/3, 1/2, 1/4, 6/4. - 680: 2/4, 2/5, 2-7, 3/1, 6/7. - 681: 6/4. - 682: 2/7. - 683: 7 opgiver alle partier.

Afsluttede grupper

M. 174:

1. Ib Kayser, Espergærde	4	3.
2. Verner Nielsen, Kalvehave	1	
3. M. Borch Fjelsted, Slangstrup	2	
4. Emil Levin, Rønne	2	
5. J. Chr. Lund, Bylderup	5	1.-2.
6. Børge Nielsen, Holstebro	5	1.-2.
7. L. Foldager, Stauskær	2	

II 672:

1. Ole Dahl, Brabrand	2	
2. K. B. Larsen, Vordingborg	2	
3. S. Nørrelykke, Middelfart	2½	
4. J. Stephensen, Aalborg	4½	1.-2.
5. Jens Vithen, Århus	2	
6. F. Wennerwald, Tåstrup	4½	1.-2.
7. B. Christensen, København	3½	3.

II 677:

1. H. L. Nielsen, København	0	
2. Peter Jørgensen, Mørke	5	2.
3. Jens Christensen, Randers	5½	1.
4. Alf Demant, København	2½	
5. Niels Hansen, Fredericia	3	3.
6. C. Matthiesen, Randers	2	
7. E. Petersen, Lunderskov	3	3.

II 680:

1. Helge Petersen, Århus	3½	3.
2. Poul Andersen, Aalborg	5½	1.
3. E. A. Andersen, Gentofte	4½	2.
4. B. Grønhøj, Lillevorde	2	
5. K. B. Krasborg, Odense	1	
6. Arne Petersen, Aalborg	2½	
7. B. Rolighed, Fruens Bøge	2	

III 740:

1. Peter J. Pedersen, Varde	0	
2. H. Fafara, Nakskov	1	
3. A. Rayce, Nykøbing F.	3½	
4. B. K. Frandsen, Hvidovre	4½	1.-2.
5. Svend Hove, Thisted	4½	1.-2.
6. Ole Hansen, Hasseris	3½	
7. N. Kristoffersen, København	4	3.

III 747:

1. A. Christensen, Århus	6	1.
2. J. P. Jensen, Løgumkloster	3	
3. Jan Petersen, Roskilde	2	
4. Finn Larsen, Randers	4	2.-3.
5. L.-A. Sepstrup, Broager	0	
6. Iver Poulsen, Bahl	4	2.-3.
7. C. Juul Jensen, Herning	2	

III 752:

1. H. Schmidt, København	2
2. Bj. Larsen, Karlslunde	3

3. John C. Bisgård, Thisted	5	1.-2.
4. Bent Jensen, Ribe	2	
5. Svend Hove, Thisted	3½	3.
6. Frits Justesen, Randers	5	1.-2.
7. Tage Madsen, Skævinge	½	

III 753:

1. M. Nygaard, Vojens	1	
2. Jørgen Scheuer, Hjørring	5½	1.
3. E. Pontoppidan, Århus	4½	3.
4. O. Christiansen, København	5	2.
5. Bent Jensen, Hørning	1	
6. Lars Randløv, Odense	2	
7. Erik S. Andersen, Glostrup	2	

IV 653:

1. Poul Madsen, Køge	0	
2. B. Pedersen, Frederikssund ...	4½	2.-3.
3. S. E. F. Svensson, Rødovre ..	1	
4. B. Tennesen, Tistedal	1	
5. Holger Hviid, Valby	4½	2.-3.
6. Steen Hanum, Slagelse	3	
7. Iver Poulsen, Bahl	6	1.

IV 666:

1. Kjeld R. Pedersen, Kjellerup	0	
2. F. Andreassen, Korinth	5	1.
3. N. A. Lund-Sørensen, Vestervig	3½	
4. Frank A. Jensen, Værløse	4½	2.
5. Poul Bundgård, Odense	4	3.
6. Jesper Winkel, Søborg	2½	
7. Laurits Skov, Hammel	1½	

IV 671:

1. S. Sjøbeck, København	4	2.-3.
2. J. P. Petersen, Nøbbølle	2	
3. Finn Jepsen, Ringsted	5	1.
4. B. Svenninggaard, Hjørring ..	4	2.-3.
5. K. N. Christensen, Esbjerg	4	2.-3.
6. L. Skov, Hammel	0	
7. D. Bogø, København	2	

Axel Nielsen

Pokalturnering

Turneringsleder:

Jørgen Axel Nielsen, Kristiangårdsvej 3, 8330 Beder.
Tlf. (06) 93 67 90. Giro 16 96 15

Afsluttet gruppe

Pokalgruppe 33, finale II:

1. J. P. Jørgensen, Århus N	7
2. J. Chr. Pedersen, Trige	6
3. B. Pedersen, Ålborg	6

4. J. Chr. Lund, Bylderup	5½
5. B. Vestergård, Århus C	5
6. M. K. Larsson, Vojens	5
7. F. Gasseholm, Holstebro	4
8. F. Vester, Rødovre	3
9. Chr. Ertbjerg, Aulum	2½
10. Henning Lund, Ø. Vamdrup	1

Så er den første pokalfinale færdig og pokalvinderen fundet. Til lykke til *J. P. Jørgensen* og tak til alle, der har været med til at gennemføre denne gode turnering. Afslutningen af den anden pokalfinale (der egentlig hedder gruppe 22, finale I) er nært forestående, idet kun et parti, det afgørende, mangler. Turneringslederen håber at kunne offentliggøre resultatet i næste nummer.

Jørgen Axel Nielsen

Holdturnering

Turneringsleder:
Preben Hougård Nielsen, Nr. Vilstrup, 7100 Vejle.
Tlf. (05) 82 74 38 . Giro 20 65 84

Udenlandske turneringer

Turneringsleder og repræsentant i ICCF:
Arne Henriksen, Syrenvej 34, 6880 Tarm.
Tlf. (07) 37 11 49 . Giro 10 59 15

Verdensturneringer (ICCF) og Europaturneringer starter uafbrudt med 7 spillere pr. gruppe; i ICCFs turneringer er oftest mindst én oversøisk spiller pr. gruppe, mens Europaturneringerne omfatter europæiske spillere. Sprogkundskab er ikke nødvendig. Ved anmeldelse angives navn, tydelig adresse, klasseønske (mester-, højere-, I, II, III) samt den DSU-klub, man er medlem af. Betaling pr. gruppe: ICCF kr. 16,00 indbefattet et månedligt resultatblad, der udover det første år koster kr. 5,50 årligt, og Europaturneringerne koster kr. 12,00. Såvel i IDCCF's som Europaturneringerne kan der nu ske tilmeldinger til 15-mands grupper, i ICCF foreløbig dog kun til øverste klasse, mesterklassen, hvorimod sådanne starter i alle klasser i Europaturneringerne; prisen for deltagelse i disse grupper er: ICCF kr. 20,00 Europaturneringerne kr. 16,00. Nærmere oplysninger kan rekvireres mod 70 øre til porto.

Nordisk mesterskab 1969

Denne turnering har været færdig for længe siden, men har ikke kunnet afsluttes, fordi der manglede et resultat, som undertegnede ikke har kunnet opdrive på grund af de to spilleres manglende svar på forespørgsler; de to spillere har nu hver fået 0. Nedenunder ses resultatet af turneringen.

NM/1969	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	pts.	
1. B. Magnusson, Isl.	-	0	½	½	1	1	1	1	1	1	7	450 kr.
2. Allan Jensen, DK	1	-	½	½	½	½	1	½	1	1	6½	250 kr.
3. T. Hultquist, S	½	½	-	½	½	1	½	1	½	1	6	175 kr.
4. D. de Lange, N	½	½	½	-	½	½	0	1	1	1	5½	125 kr.
5. U. Koskinen, SF	0	½	½	½	-	1	0	1	0	1	4½	
6. K. Johansson, S	0	½	0	½	0	-	1	½	1	1	4½	
7. P. Korning, DK	0	0	½	1	1	0	-	0	½	1	4	
8. O. Lampela, SF	0	½	0	0	0	½	1	-	½	1	3½	
9. T. Plukkerud, N	0	0	½	0	0	0	½	½	-	1	2½	
10. J. Jonsson, Isl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	

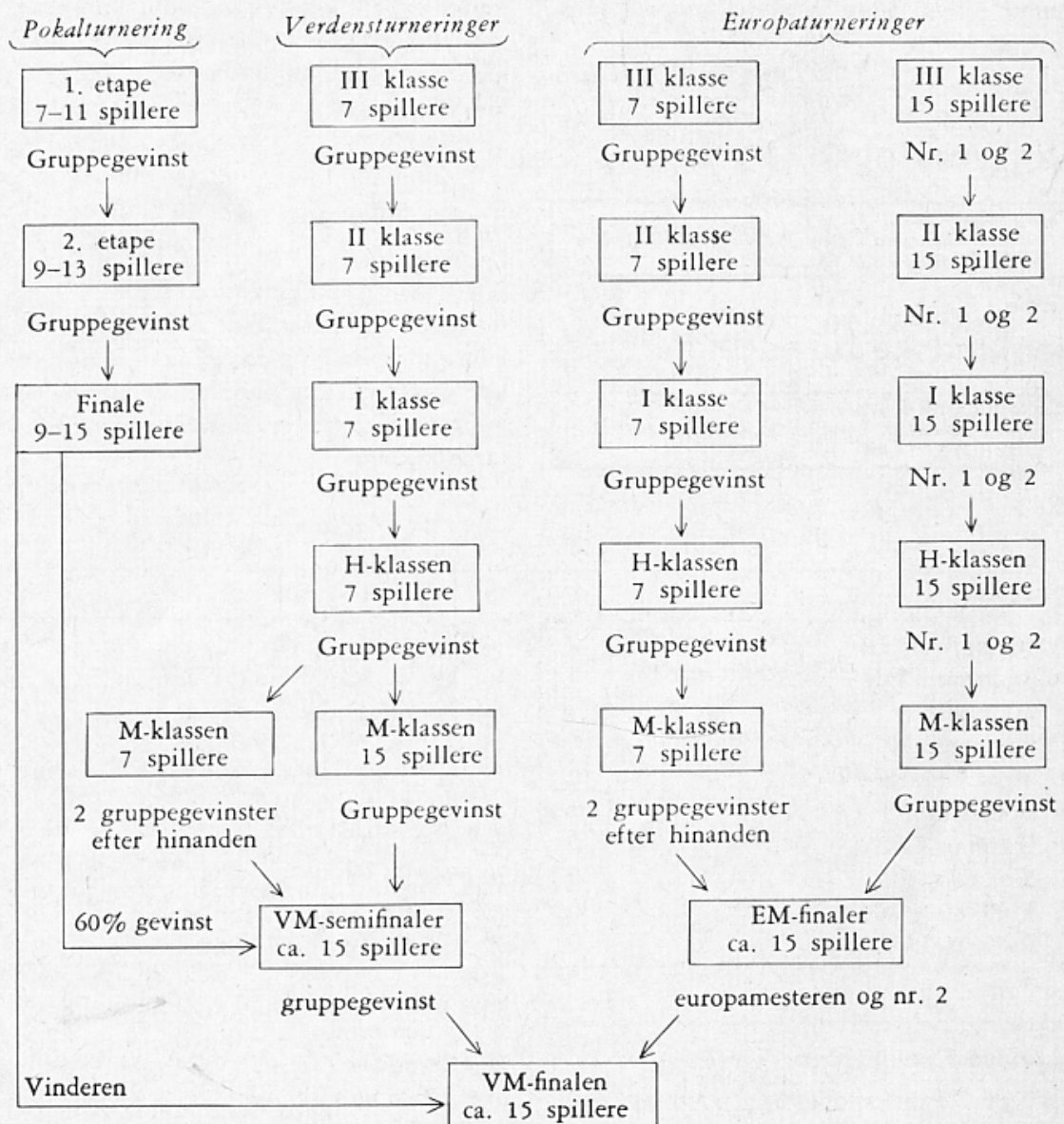
Olympiaden 8/semifinalerne

Siden febr. 74 er indløbet følgende danske resultater: 1. *Erik Bang* har spillet remis mod England og vundet over Belgien; han har derefter 3½ (5). - 2. *Allan Jensen* har vundet over Brasilien og har 5 (9). - 3. *Henrik Sørensen* har ingen yderligere resultater og har 2 (4). 4. *A. Berggreen* gav os 2 points ved gevinster over Chile og

Belgien og har 2 (2). - 5. *J. Grotum Nielsen* vandt over Chile og tabte til Tyrkiet og har 2½ (5). - 6. *H. W. May* har tabt til Belgien og England og har 4½ (8). - De 11 landes score er således: 1. CSSR 12½ (20) = 63% 2. Tyrkiet 15½ (25) = 62% 3. DDR 11 (18) = 61% 4. Danmark 19½ (33) = 59% 5. England 14½ (25) = 58% 6/7. Belgien 15 (27) = 56% og Australien 9½ (17) = 56%

Hvorledes man bliver verdensmester i korrespondanceskak!

Den, der begynder at spille international korrespondanceskak, har ret til selv at vælge, om han vil starte i III, II eller I klasse - eller i en pokalturnering. Han befinder sig da umiddelbart i et opflytningssystem, som alene kan føre frem til VM-finalen. Skulle to spillere opnå samme antal points (i samme gruppe), der udgør mindst 80 % af de mulige points, flyttes begge spillere op. Med »efter hinanden« (se skemaet) menes, at der ikke bør ligge alt for lang tid mellem første og anden gruppegevinst, er man f.eks. i løbet af et år startet i en gruppe i marts, en anden i august og en tredje i december, sker opflytning, hvis man har vundet marts- og december-gruppen uafhængigt af placeringen i augustgruppen. - Den, der ønsker at starte i M- eller H-klassen, må kunne godtgøre sin spillestyrke. - Opnået kvalifikation i en verdensgruppe (ICCF-gruppe) kan anvendes til start i en europaturnering og omvendt; f.eks. kan man starte i en verdensgruppe i II klasse, hvis man forud har vundet en III klasse i en europaturnering, og man kan starte i M-klassen i en europaturnering, hvis man forud har vundet en H-klasse i ICCF. Derimod kan man kun kvalificere sig til en EM-finale fra en europaturnering. Til VM-semifinalerne har ICCF-medlemslande ret til at nominere én eller flere spillere ifølge ICCF-styrelsens bestemmelser. Noget lignende gælder ikke for EM-finalerne.



Vinderen bliver korrespondance-verdensmester.

Verdensmestre i korrespondanceskak

1953—1958: C. J. S. Purdy (Sydney).
1959—1961: V. V. Ragozin + (Moskva).

1962—1964: A. O'Kelly (Bruxelles).

1965—1967: V. V. Sagorovskij (Vornesj).

1968—1970: Hans Berliner (Rockville, USA).

1971— : Hors Rittner (Berlin, DDR).

8. Rumænien $9\frac{1}{2}$ (19) = 50% 9. Italien $5\frac{1}{2}$ (14) = 39% 10. Brasilien $3\frac{1}{2}$ (20) = 18% og 11. Chile 3 (20) = 15%. - Der er således et hårdt race mellem de 7 bedst placerede, hvis procentiske gevinst ligger mellem 56 og 63%. - Ifølge olynsninger fra vore spillere har vi i hvert fald fine udsigter til en slutprocent over 60, måske nærmere 65% - om alt går vel; navnlig vore fire første spillere mener at kunne score flittigt, og de har tillige gode udsigter til hver at erobre en halv mestertitel (for Bangs vedkommende bliver det til en hel titel, idet han som bekendt i det 8. EU-mesterskab erobrede en halv titel).

Landskampe mod Belgien og Schweiz samt trekampen mod Norge og Sverige

er alle nær deres afslutning; Danmark vil vinde en tårnhøj sejr over Belgien og formodentlig spille lige op mod Schweiz, mens vi har tabt mod Sve-

rige og p.t. står lige mod Norge, hvor to partier er afgørende.

Indbydelse til Østersøturneringen 1974

Indbudt er følgende lande: Danmark, Finland, DDR, BRD, Norge, Polen, Sverige og 5 russiske hold (Estland, Letland, Litauen, byen Lenin-grad og selve Sovjet). Hvert land kan stille med et eller flere hold à 15 mand; de første 5 borde på hvert hold skal være landsholdsspillere el. kvalificerede til international M-klasse, mens de sidste 10 borde skal være fra vore mesterklasser el. fra international H-klasse. Nr. 1 på et hold spiller et parti mod alle ettere på de øvrige hold, nr. 2 mod alle toere osv. Start omkring den 1. juli 1974. ICCF-regler. *Tilmelding senest den 18. maj 1974* til undertegnede, indeholdende navn, adr., klasse og seneste resultater i indenlandske el. udenlandske turneringer, også inden for nærskak.

Arne Henriksen, Syrenvej 34, 6880 Tarm.

turneringer

Redaktion: KNUD FISCHER,
Akacievej 1, 6600 Vejen
Tlf. (05) 36 20 20

Linjebetaling for turneringsindbydelser

De første 6 linjer af en turneringsindbydelse er gratis. For hver linje udover de 6 er prisen 5 kroner. + moms. Betaling skal ske på giro 2 08 01 (DSUs kasserer) umiddelbart efter, at indbydelsen er bragt i *Skakbladet*.

Kommende turneringer

12. åbne Risskov mesterskab 1974

Risskov skole, Risskov. 1. runde: 10. maj kl. 10, sidste runde: 12. maj kl. 13. Hurtigskak, 1 time pr. spiller pr. parti, 10 runder med seeding. Hoved- og basisgruppe. Tilmelding: C. Holm-Pedersen, Hjordhøjgårdsvej 5, 8210 Århus V, senest 2. maj.

Tårnets majstævne

Skakklubben »Tårnet« inviterer atter i år til

sit traditionelle majstævne Kristi Himmelfartsdag, 23/5, kl. 10,00. Hold à 8 mand kan tilmeldes i mester-, 1., 2. og 3. klasse. *Indskud*: 25 kr. pr. hold. Hele indskuddet går til præmier, 1. præmien i hver klasse er et ur. Pølser og drikkevarer kan købes. Spillested: *Hedegårdsskolen, Magleparken 8, Ballerup*.

Tilmeldelse til *Henrik Rasmussen, Brostykket 8, 2750 Ballerup, telefon (01) 97 11 96*, senest 17/5. Samtidig med tilmeldelsen sendes indskud til girokonto 16 10 84 (Henrik Rasmussen).

Bern, 9. internationale skakturnering 1974. 9. runder schweizer, 50 træk/2½ time, derefter 20/time. Spilles med 36 deltagere (ratingtal min. 2100) 28/9-5/10. Fine præmier. *Indskud*: Sfr. 50. Information og tilmelding: *Schachklub Bern, Int. Turnier, Kramgasse 10, CH-3011 Bern, Schweiz*, senest 31/8.

Koordinerede turneringer

Nordsjællands Skak Unions EMT 1974

På grund af kørselsrestriktionerne m.v. måtte

arrangementet ændres på et sent tidspunkt, således at turneringen i stedet spilledes på 7 lørdage. Der deltog i år kun 74 spillere. Resultater:

1. klasse (22 deltagere)

1. Møller Thomsen, Lillerød	6
2. J. Schultz Pedersen, Lillerød	6
3. Carl J. Laustsen, Hillerød	5
4. Helge Malchau, Frederikssund	5
5. Richardt Roos, Hillerød	5

2. klasse (30 deltagere)

1. Karsten Buhl, Lillerød	6
2. Fl. Byrgesen, Frederiksværk	5½
3. Leif Rasmussen, Hillerød	5
4. Gert Nielsen, Hillerød	5
5. Hans H. Licht, Espergærde	4½
6. Helge Jensen, Espergærde	4½
7. Kim Tranberg, Hillerød	4½

3. klasse (22 deltagere)

1. Karlo Hansen, Skævinge	6
2.-3. Vagn Sejer, Skævinge	5
2.-3. Jørgen Suhr, Hillerød	5

F. Pode Pedersen

Roskilde-kredsens åbne Koordinerede EMT 1974

Turneringen havde i år samlet 94 deltagere. Af hensyn til oliesituationen gjorde ledelsen ingen særlig indsats for at oprette en E-klasse, ligesom alle runder denne gang spilledes i Roskilde. Resultater:

Mesterklassen (8 deltagere)

1. J. Busk Sørensen, Hornsherred	5½
2. Fl. Skjoldager Andersen, Hornsh.	4
3.-4. Erik Nicolaisen, Roskilde	4
3.-4. Hugo Petersen, Skk. af 1941	4

1. klasse (16 deltagere)

1. Hans P. Lorentzen, Roskilde	5½
2. Obert Frederiksen, Ringsted	4½
3. Stig Jensen, Roskilde	4½

2. klasse A (18 deltagere)

1. H. Skjoldager Andersen, Hornsh.	5½
2. Tommy Petersen, Køge	5
3. Niels S. Larsen, Køge	5

2. klasse B (16 deltagere)

1. P. Skjoldager Andersen, Hornsh.	6
2. Niels G. Larsen, Køge	5½
3. Asger Christiansen, Hornsh.	5

3. klasse A (18 deltagere)

1. T. Nyboe Jensen, Roskilde	5½
2. Finn Hårgård, Køge	5½
3. Erling Mazur, Hedehusene	5

3. klasse B (18 deltagere)

1. Per Nielsen, Hedehusene	6
2. Kurt Venner, Roskilde	4½
3. Erik Hansen, Hornsherred	4½

Flemming Karlsen

Ålborg Byturnering 1974

Resultater:

Pokalklasse

1. Erik Pedersen, Nørresundby	4½
2. Svend Pedersen, Nørresundby	4½

Mesterklassen

1. Niels J. Andersen, Vejgård	5
2. Kurt Pedersen, Ålborg	4½
3. Arne Christiansen, Hjørring	4½

1. klasse

1. Esben Ejning, Thisted	6
2. Søren Grønhøj, Vejgård	5½
3. Poul M. Hansen, Vejgård	5

2. klasse

1. Benny Grønhøj, Vejgård	5½
2. Ulrik Nielsen, Alliancen	5½
3. Jørgen Hansen, Nørresundby	5

3. klasse

1. Børge Rasmussen, Nr. Sundby	5½
2. Jørgen Poulsen, Åbybro	4½

Den afsluttende lynturnering vandtes af Jørgen Jørgensen, Nørresundby.

Nels Christoffersen

danmark rundt

Klubformand i 37 år

Ved Tårnby Skakklubs ordinære generalforsamling den 25. marts ønskede vor formand Åge Quist Hansen på grund af alder ikke at modtage genvalg. Quist Hansen var medstifter af klubben, som blev startet i 1937, og blev straks valgt til formandsposten, som han har varetaget uafbrudt siden, d.v.s. i 37 år. Mon ikke det er rekord indenfor skaklivet?

B. Holmsted
sekretær, Tårnby Skakklub

Victor Kjær, Øbro Skakklub, død

Øbro Skakklub har med beklagelse konstateret, at en af vores gamle kæmper, Victor Kjær, er afgået ved døden. Victor Kjær støttede klubben

i 25 år med sit medlemsskab, og foruden at høste anerkendelse som skakspiller bidrog han også til klubben ved sit store praktiske arbejde.

John Zimmermann
sekretær, Øbro Skakklub

verden rundt

Semifinalerne i kandidatturneringen

Spasskij-Karpov spilles fra den 10. april i Leningrad og Petrosjan-Kortnoj fra den 12. april i Odessa.

Skakolympiaden i Nice 1974

Til skakolympiaden, som spilles 5.-30. juni i Nice, har der meldt sig 75 nationer, hvilket er ny rekord. Den hidtidige rekord havde Skopje 72 med 63 nationer.

Den danske olympiadehold kendes ikke ved redaktionens slutning, men det står fast at Bent Larsen ikke deltog.

Bent Larsen på De kanariske øer

I april deltog Bent Larsen i en stormesterturnering i Las Palmas. Blandt deltagerne var også Ulf Andersson og Fridrik Olafsson og det var første gang alle 3 nordiske stormestre deltog i samme turnering.

Smyslov vandt i Reykjavik

I februar spilledes en international turnering i Reykjavik med sovjetisk deltagelse. Eksverdensmester Smyslov vandt turneringen sikkert med 12 af 14. På de næste pladser fulgte: 2. IM Forintos, Ungarn 11, 3.-4. IGM Bronstein, Sovjetunionen og IGM Velimirovic, Jugoslavien hver 10½, 5. Egord, Island 8½, 6.-7. IGM Olafsson og IM Sigurjonsson begge Island hver 8, 8.-9. IM Ciocaltea, Rumænien og IGM Tringov, Bulgarien hver 7½, osv.

På hjemrejsen gjorde de to sovjetiske stormestre ophold i København, hvor de spillede en uofficiel radiolandskamp mod Danmark, som man kan læse om andetsteds i bladet.

2. internationale turnering i Eksjö 1974

Efter den succesfulde jubilæumsturnering i 1973 har Eksjö Schackklubb fået blod på tanden og lyst til at arrangere internationale turneringer. 9.-17. marts spilledes den 2. internationale turnering i Eksjö og atter blev resultatet et internationalt mesterresultat til en svensk spiller - denne gang Ove Kinnmark. Der var 10 deltagere og der skulle 5½ p. til et IM-resultat. Slutstilling: 1.-5. IGM Bilek, Ungarn, Böhm, Holland, IM Grabczewski, Polen, O. Kinnmark, Sverige og Rantanen, Finland hver 5½, 6. IM Lehmann, Vesttyskland 5, 7. Ek 4, 8.-9. Ivarsson og IM Lundin hver 3, 10. Åkvist 2. - De fire sidste er fra Sverige.

Hvornår får en dansk skakklub lyst til at binde an med et lignende arrangement?

SKAKBLADET - ISSN 0037 - 6043 - udgivet af Dansk Skak Union, udkommer hver måned. Abonnement kan tegnes på Skakbladets ekspedition. Abonnementspris pr. år: kr. 36,00 (inkl. moms og forsendelse).

Færøerne, Norge, Sverige, Finland, Island: kr. 36,00 pr. år (inkl. forsendelse). Øvrige udland: kr. 40,00 årligt (inkl. forsendelse)

Dansk Skak Unions forretningsudvalg:

Formand: O. Schøller Larsen, Byvej 254, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 81 28.

Kasserer: R. Falborg, Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Sekretær: Niels Kr. Sørensen, Åkjærvænget 16, Højen, 7100 Vejle. Tlf. (05) 86 33 38.

Juniorleder: Ole Balslev, Tørresager 4, 6760 Ribe. Tlf. (05) 42 04 45.

Korrespondanceskak: Knud Fischer, Akacievej 1, 6600 Vejen. Tlf. (05) 36 20 20 (kl. 18.30-20.00).

Dansk Skak Unions spilleudvalg:

Formand: Th. Haahr, Jægersborgvej 126, 2820 Gentofte. Tlf. (0133) 50 16.

Redaktion:

Ledende redaktør: Hans Rasmussen, Kastanjens kvarter 19, 2990 Nivå. Tlf. (06) 26 25 07.

Skakbladets ekspedition: Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Trykt i Special-Trykkeriet ved Jørgen W. Jensen, 8800 Viborg.

SKAKPRÆMIER

Skaktårn i sølvplet, 105 mm højt, med pæn poleret træfod	60,00
Askebæger i kobber, med messingtårn i midten	32,00
Pokal i sølvplet, 140 mm høj, med forgyldt springer	93,00
Pokal i sølvplet, 140 mm høj, med forsølvet springer	92,00
Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forgyldt springer	43,50
Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forsølvet springer	42,50
Bæger i sølvplet, 70 mm højt, med forgyldt springer	37,00
Bæger i sølvplet, 70 mm højt, med forsølvet springer	36,00
Bæger i sølvplet, 60 mm højt, med forgyldt springer	30,00
Bæger i sølvplet, 60 mm højt, med forsølvet springer	29,00
Pokal i sølvplet, 130 mm høj, med fod og forgyldt springer	55,00
Pokal i sølvplet, 130 mm høj, med fod og forsølvet springer	54,00
Pokal i sølvplet, 110 mm høj, med fod og forgyldt springer	41,00
Pokal i sølvplet, 110 mm høj, med fod og forsølvet springer	40,00
Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med fod og forgyldt springer	35,00
Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med fod og forsølvet springer	34,00
Bæger i sølvplet, 65 mm højt, med forgyldt springer	30,00
Bæger i sølvplet, 65 mm højt, med forsølvet springer	29,00
Bæger i sølvplet, 55 mm højt, med forgyldt springer	20,00
Bæger i sølvplet, 55 mm højt, med forsølvet springer	19,00
Pokal i sølvplet, 185 mm høj, med fod og låg og forgyldt springer	115,00
Pokal i sølvplet, 185 mm høj, med fod og låg og forsølvet springer	114,00
Pokal i sølvplet, 150 mm høj, med fod og låg og forgyldt springer	95,00
Pokal i sølvplet, 150 mm høj, med fod og låg og forsølvet springer	94,00
Pokal i sølvplet, 120 mm høj, med fod og låg og forgyldt springer	65,00
Pokal i sølvplet, 120 mm højt, med fod og låg og forsølvet springer	64,00
Milepæl i sølvplet, 150 mm høj, med træfod og forgyldt springer	66,00
Milepæl i sølvplet, 150 mm høj, med træfod og forsølvet springer	65,00
Milepæl i sølvplet, 110 mm høj, med træfod og forgyldt springer	43,00
Milepæl i sølvplet, 110 mm høj, med træfod og forsølvet springer	42,00
Milepæl i sølvplet, 90 mm høj, med træfod og forgyldt springer	33,00
Milepæl i sølvplet, 90 mm høj, med træfod og forsølvet springer	32,00
Flaskebakke i sølvplet, diameter 125 mm, med forsølvet springer	29,00
Glasbakke i sølvplet, diameter 82 mm, med graveret springer	19,00
Askebæger i sølvplet, diameter 140 mm, med forsølvet springer	36,00
Askebæger i sølvplet, diameter 105 mm, med forsølvet springer	27,00
Skål i sølvplet, diameter 135 mm, med forsølvet springer	36,00
Lysestage i sølvplet, højde 55 mm, med forgyldt springer	38,00
Lysestage i sølvplet, højde 55 mm, med forsølvet springer	37,00
Askebæger i stentøj (hånddrejet), diameter 225 mm, med skakmotiv	42,00
Askebæger i stentøj (hånddrejet), diameter 170 mm, med skakmotiv	34,00
Lysestage i stentøj (hånddrejet), diameter 115 mm, med skakmotiv	24,00
Krus i stentøj (hånddrejet), højde 100 mm, med skakmotiv	31,50
Skaktårn i stentøj (hånddrejet), som cigarbæger	32,00
Skaktårn i stentøj (hånddrejet), som cerutbæger	26,00
Skaktårn i stentøj (hånddrejet), som cigaretbæger	20,00
Askebæger i glas, firkantet 120 x 100 mm, med humoristisk skakmotiv	8,25

SKAKLITTERATUR

Schach-Informator, bind 16. Nylig udkommen. Indeholder et væld af mesterpartier fra 2. halvår 1973, alle ordnet efter åbninger	62,00
Alle tidligere udkomne bind af Schach-Informator kan stadig skaffes	
Suetin: Lehrbuch der Schachtheorie. Indeholder alle åbninger, 568 sider, indb. ..	59,50
Suetin: Schachlehrbuch für Fortgeschrittene. Strategi og taktik i åbning og midtspil, 318 sider, 2. oplag	48,75
Kotow: Lehrbuch der Schachtaktik, bind 1, 269 sider	36,75
Koblenz: Lehrbuch der Schachtaktik, bind 2, 344 sider	44,50

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG

Klostervej 23, 5000 Odense - Telf. (09) 12 52 50
 Dansk postgiro 9638 - Svensk postgiro 54 70 03 - Norsk postgiro 99324

2303 HR OLE POULSEN
 BREMENSEGADE 19.3 TV
 2300 KH S